

Upravitelj: Ljubljana, Knašjeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inzeratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.
Podružnica Jesenice: Pri kolodvoru
št. 100.
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska
cesta št. 42.
Podružnica Trbovlje: v hiši dr. Baum-
gartnerja.

JUTRO

Ponedeljska izdaja

Vsa ponedeljek jutraj. — Na-
roča se posebej in velja po poš-
prejemana Din 4., po razmaš-
cih dostavljena Din 5.- mesečno
Uredništvo:
Ljubljana: Knašjeva ulica 5. Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126
Maribor: Gosposka ulica 11. Telefon
št. 2440.
Celje: Strossmayerjeva ul. 1. Tel. 66.
Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu.

Lavalovi predlogi Italiji

Pogodba o medsebojnem jamstvu mej naj da podlago za zblizanje Italije z Malo antanto, predvsem pa z Jugoslavijo

Pariz, 30. decembra. d. Zunanji minister Laval je imel včeraj celo vrsto važnih telefonskih razgovorov s francoskim poslanikom Chambrunom v Rimu, z rumunskim zunanjim ministrom Titulescom, ki se mudi v St. Moritzu, kakor tudi z Beogradom in Prago. Včeraj popoldne je sprejel tudi jugoslovenskega poslanika dr. Spalajkovića. Razen tega je imel razgovore z rumunskim poslanikom v Rimu Lugosianom, ki se sedaj mudi v Parizu.

Za sredo ob 10. dopoldne je napovedana seja ministrskega sveta, na kateri bo Laval obširno poročal o pogajanjih z Italijo. Ako bo smatrala francoska vlada italijanski odgovor na svoje predloge za zadovoljiv, bo Laval že v sredo zvečer odpotoval v Rim.

Francoski predlogi, ki naj bi dobili v Rimu konkretno obliko, streme za tem, v kolikor se tičejo srednjeevropskih vprašanj, da bi se sklenila dva pakta. Prvi naj bi vseboval jamstvo sosedov Avstrije za njeno neodvisnost, v drugem pa naj bi si prizadele države jamčiti medsebojno svoje meje. Obe pogodbi bi se sklenili za 10 let.

Cenarav v Parizu ne računalo na takojšen pristop Nemčije k avstrijskemu garancijske-

mu paktu, vendar domnevajo, da bo to vprašanje, prav tako kakor vprašanje vzhodnega pakta ugodno rešeno v zvezi z nemško zahtevo po ureditvi oborožitvenega vprašanja. Pri tem poudarjajo, da je francoska vlada pripravljena započeti pogajanja, ki jih Nemčija želi, v kolikor bi se ne vršila v bilateralnem, temveč v mednarodnem okviru. Z drugo pogodbo bi se ne izločili samo italijansko-jugoslovenski spor, temveč bi pomenila tudi odpoved Madžarske revizijskim zahtevam za čas trajanja pogodbe.

Kot gotovo se more za sedaj še vedno smatrati, da do končnega razčiščenja med Parizom in Rimom še ni prišlo, ker se ni popolnoma točno določil odhod Laval v Rim. Določitev tega roka bi pomenila uspešno zaključitev razgovorov, ker bi se po mnenju Laval ne imeli v Rimu več pogajati, temveč bi se izvršila samo formalna zaključitev pogajanj. Kljub temu se od seitanke v Rimu ne sme že pričakovati zaključitve obeh paktov, temveč samo povabilo prizadetim državam k podpisu. Kot gotovo se more smatrati, da bosta francoska in italijanska vlada skušali prej dobiti pristaneke prizadetih držav.

članke o francosko-italijanskih razgovorih, da je še prezgodaj govoriti o končni obliki francosko-italijanskega pakta, ker še niso urejena nekatera osnovna vprašanja, čeprav je po najnovejših vesteh iz Rima in na podlagi zadržanja Velike Britanije v tej stvari upravičen precejšen optimizem.

»Paris Solr« vprašuje, zakaj se naenkrat ne zdi Lavalovo potovanje v Rim več odločilno in zakaj bi se moralo izvršiti najkasneje 4. januarja, ter odgovarja, da bi Laval rad, preden bi odšel v Ženevo zaradi poslednjih ukrepov v posaarskem vprašanju, stopil v stike z angleško vlado in zagotovil tudi uspeh francosko-italijanskih razgovorov. Računa je lahek, pravi omenjeni list. Med 4. in 13. januarjem, ko se bo vršil plebiscit v Posaarju, je osebn dni časa. To je najmanj, ako boče Laval posvetiti v Rimu dva dneva Mussoliniju, en dan pa Vatikanu, udeležiti se nato v Parizu seja ministrskega sveta, odpotovati v London k razgovorom z angleškimi ministri in se vrniti nato v Ženevo. Zaključki na podlagi tega komentarja kažejo, da je glavni razlog posaarsko vprašanje, zaradi katerega smatrajo v Parizu naglo zaključitev francosko-italijanskih pogajanj za potrebno. Nasprotno se zdi ta čas prekratek za izdelavo mednarodnega dogovora, kakršni bi bil srednjeevropski pakt. Zato ne segajo neposredni nameni francoskega zunanjega ministra za sedaj tako daleč, in se mu zdi zadostno, če se za sedaj uredi čisto francosko-italijanski problem ter doseže v zadevi paktov med Rimom in Parizom načelno soglasje.

Nemške skrbi

Berlin, 30. decembra. d. Nemški tisk spremlja z velikim zanimanjem razgovore v zvezi z bližnjim Lavalovim obiskom v Rimu. Temu obisku pripisujejo izredno velik politični pomen, čeprav za nemški tisk še nikakor ni jasno, ali bo prinesel pozitivne rezultate. Listi beležijo vsako verzijo o velikih načrtih, ki naj bi bili predmet razprav Laval in Mussoliniju v Rimu. Težišče vprašanja vidijo v ureditvi odnosov med Italijo in Malo antanto, predvsem med Italijo in Jugoslavijo. Čeprav je Nemčija samo posredno prizadeta, je nemška diplomacija razvila v zadnjem času zelo živahno aktivnost, da je ne bi presenetili dogodki, ki se zelo naglo razvijajo. Kar nemško javnost najbolj interesira, je vprašanje novega jamstva avstrijske neodvisnosti, o čemer bodo prav tako razpravljali v Rimu. Bolj kakor potrditvi avstrijske neodvisnosti na pripisujejo važnost splošnim političnim posledicam, ki bi jih imelo uresničenje jamstvenega pakta na podlagi Lavalovih pobud. Kompromis med Francijo in Italijo na eni strani, poravnava nasprotij med Italijo in Malo antanto, zlasti z Jugoslavijo na drugi strani ter končno morebitna pridobitev Madžarske za sodelovanje, kar naj bi vse prišlo do izraza z nameravanim paktom o jamstvu avstrijske neodvisnosti, bi v primeru uspeha predstavljala političen dogodek največje evropske važnosti, ki bi postavil Nemčijo pred povsem nov zunanji položaj. Resnica pa je, da se težkoče tako množestevilne in velike, da bo uspeh rimskega sestanka mnogo ekornemši, kakor bi Francija želela. Tudi berlinski listi beležijo, da bo Laval že 2. januarja odpotoval v Rim, če bo Mussolini pozitivno odgovoril na francoske predloge.

Sestanek senata

Beograd, 30. decembra. p. Predsednik senata dr. Tomašić je akliral sejo senata za četrtek 3. januarja ob 17.30 popoldne. Na tej seji se bo poredstavila senatu nova »lada g. Jevtića, ko se bo prej že predstavila Narodni skuščini, ki se bo sestala ob 16. popoldne. V ostalem je na dnevnem redu seje senata samo določitev dnevnega reda prihodnje seje.

V četrtek 3. januarja bo imel sejo tudi poslanski klub JNS.

Zasedanje gospodarskega sveta Balkanske zveze

Atene, 30. decembra. AA. Dne 3. januarja se bo v Atenah sestaj gospodarski svet Balkanske zveze. Včeraj je bila v zunanjem ministretvu pod predsedstvom zunanjega ministra Maksimosa seja, na kateri so določili dnevni red njegovega zasedanja. Na tem sestanku so jugoslovanski, rumunjski in turški zastopali njihovi poslanci v Atenah. Zasedanje bo otvoril zunanji minister Maksimos. Jugoslovensko, rumunsko in turško delegacijo pričakujejo v Atenah za jutri in polutrišnjem. Na čelu turške delegacije bo podpredsednik parlamenta Hasan-beg predednik turškega narodnega odbora za balkanski sporazum. V grških gospodarskih in političnih krogih vlada zelo veliko zanimanje za delo gospodarskega odbora balkanskega sporazuma.

Ban dr. Kostrenčič v Beogradu

Zagreb, 30. decembra. n. Novi ban dr. Kostrenčič je danes prevzel na banški upravi svoje posle. Formalno bo prevzel svoje dolžnosti po povratku iz Beograda, kamor je danes odpotoval.

Pozdravljeni francoski borci s solunske fronte

V tistih hudih časih, ko se je bila borba za našo svobodo, se je s krvjo za zmerom zapečatilo francosko-jugoslovensko prijateljstvo. Nad 600.000 francoskih junakov nam je pomagalo v borbi na solunski fronti. Za to veliko pomoč zavezniškega naroda bodo še pozni rodovi našega naroda hvaležni, saj je nepobitno, da je ta izdatna pomoč prijateljskega naroda naši hrabri, a zelo skrčeni vojski v največji meri pripomogla do preboja solunske fronte.

Blagopokojni kralj Ujedinitelj, ki je bil tedaj vrhovni poveljnik srbske vojske, ni nikdar pozabil junških Francozo, ki so se borili z našimi junaki z rano ob rami, in je to ob neštetih prilikah poudarjal. Ko je kralj Junak zdaj padel od zločinske roke, so bili francoski borci s solunske fronte, Les Poilus d'Orient, prvi, ki so v najgloblji žalosti položili kralju Mučeniku na mrtvaški oter svoj venec. Na dan kraljevega pogreba v Beogradu so pripravili žalne svečanosti po vsej Franciji in poslali so k pogrebu odposlansvo, ki je položilo pred kraljev katafalk prekrasen venec.

Zdaj bomo francoske junake s solunske fronte, ki tudi sicer vedno

iskreno delujejo za francosko-jugoslovensko prijateljstvo ter so v zadnjih letih priredili velikansko število predavanj in manifestacij za poglobljeno prijateljstva francoskega naroda z Jugoslovenci, pozdravili tudi v naši sredi. Danes ob 0.31 se pripeljejo francoski gostje v Ljubljano, kjer prenoče in potem ob 9. zjutraj odpotujejo čez Zagreb v Beograd, kjer položijo venec na grob Neznane junaka, a potem odpotujejo dalje na Oplenec. Med vožnjo se jim povsod pripravlja impozanten sprejem. Dragi gostje prihajajo k nam, da se na Oplencu poklonijo spominu velikega tovariša iz solunskih strelskih rogov. Na Oplencu se bo vršila spominska svečanost in bodo francoski bojovniki položili na grob umetniško izdelano palmo, visoko dva metra, izdelano iz bron in pozlačeno.

Po povratku se bodo dragi gostje spet ustavili tudi v Ljubljani, in sicer prispejo v Ljubljano v četrtek 3. januarja ob 15.45. Med nami ostanejo dve uri. Ljubljana, kjer se bodo med drugim svečano poklonili pred grobom Napoleonovega vojaka, jih bo sprejela in pozdravila z vso bratsko iskrenostjo.

Zinovjev in Kamenjev ustreljena

Zaradi umora Kirova je bilo doslej justificiranih 119 zarotnikov

Moskva, 30. decembra. d. Brzjavna agencija Sovjetske unije je objavila, da je vojaški kolegij najvišjega sodišča v procesu proti morilecu Kirova in 13 sokrivcem obsodil vse obtožence zaradi prestopka k 58 kazenskega zakona na smrt z ustrelitvijo. — Sodba je bila že izvršena, premoženje obsojencev pa zaplenjeno v korist države.

Obenem objavljajo, da je preiskava doglala, da so obtoženci kot bivši člani takozvane opozicije Zinovjeva osonali v Leningradu teroristično organizacijo z imenom »Leningrajski centum«, ki je izdelala načrt za umor Kirova in ga tudi izvedla.

Z usmrčitvijo atentatorja Nikolajeva in njegovih 13 sokrivcev se je štavilo na smrt obsojenih in justificiranih žrtv v zvezi s umorom Kirova vvišalo na 119. Razen tega so po oficijelnih poročilih aretirali še 17 ljudi, za katere pa je vojaški kolegij odredil naknadno preiskavo.

Pariz, 30. decembra. AA. Današnji »Matine« poroča iz Berlina, da so tamkaj dobili nove informacije, ki potrjujejo vest, da se bivša ljudska komisarka Zinovjeva in Kamenjeva v petek 28. t. m. ustrelili. List naglašja, da tudi v Varšavi to vest potrjujejo.

Francoski poziv Nemčiji

Brez povratka Nemčije v Društvo narodov ni mogoč sporazum s Francijo

Pariz, 30. decembra. d. »Tempe« se zelo obširno bavi s problemom zblizanja med Francijo in Nemčijo ter je objavil na prvi strani poziv Nemčiji, naj se čimprej vrne v Društvo narodov. V tem pozivu pravi med drugim:

Evropski mir in delo za njegovo zagotovitev ne moreta biti popolna, če ni med članicami Društva narodov Nemčije. Nemčija se v tem pogledu obotavlja, ker misli, da bo lahko izkoristila svoj povratek v Ženevo za namene novega oboroževanja.

Kar se tiče nemškega oboroževanja, zavzema Francija soglasno stališče. O oborožitvi ali razorožitvi Nemčije ter ostalih evropskih držav se more govoriti meritorno samo v okviru Društva narodov. Ako misli Nemčija, da se mora zaradi svoje varnosti bolj oborožiti, naj predvsem vstopi v Društvo narodov, kjer se ji bo priznala ta pravica v mejah možnosti. Brez povratka Nemčije v Društvo narodov ne more biti niti pravega prijateljskega sporazuma s Francijo, kar naj si gospodje, ki vodijo politiko v Berlinu, dobro zapomnijo. Nemčija doslej še nikoli ni podala dokaza o svoji iskreni miroljubnosti. Francija se ne more zadovoljiti s praznimi frazami, zvenecimi izjavami ter obljubami Berlina. Treba je podati konkretne dokaze, da Nemčija res ne želi oborožiti se zaradi započeta novih vojn v Evropi. Tak dokaz pa se more dati samo s sodelovanjem v Društvo narodov. V imenu vseh francoske javnosti pozivamo Nemčijo, naj se čimprej vrne v Društvo narodov, ker more samo tamkaj dokazati, da je iskrena prijateljica miru ter solidarnosti z ostalimi evropskimi državami.

Ameriško orožje za Nemčijo

Senzacionalna odkritja ameriške komisije za kontrolo nad industrijo orožja

Washington, 30. decembra. d. Ameriška državna komisija, ki je bila določena, da izvede najstrožjo kontrolo poslovanja ameriških tvornic orožja in municije, je predložila predsedniku Rooseveltu obširno poročilo. Komisija je poslovala neprestano od meseca aprila dalje ter svoje preiskave še ni popolnoma zaključila. V svojem poročilu navaja senzacionalne podatke o delu ameriške industrije orožja.

Tako je ugotovila, da so se mnogi lastniki tovarn v Zedinjenih državah pregrešili proti

šl. 170 versajske pogodbe in proti dogovoru, ki so ga sklenili z ameriško vlado, kar so javno in skrivaj dobavljali Nemčiji orožje, municijo, vojna letala in motorje za vojaštvo.

Komisija je tudi ugotovila, da je cela vrsta ameriških tovarn iztuhotapljala orožje in municijo v velikih količinah na račun Nemčije. Predsednik Roosevelt bo bržkone odredil najstrožjo preiskavo proti lastnikom tvornic orožja.

Italija vztraja na zahtevi no zadoščeni Abesinije

Rim, 30. decembra. w. »Corriere della Sera« se ponovno bavi z italijansko-abezinskim sporom in izjavlja med drugim, da abezinski vladar ne preneha noben drug iz hod, kakor da da Italiji zahtevano zadoščenje nato za takoi do konca izvede pogodbo iz l. 1908. po kateri sta se obe državi obvezali, da bosta prej ko mogoče točno določili svoje meje. Italija je, izvaja

list dalje, l. 1920 poslala v Somalijo komisijo s polkovnikom Citermijem na čelu, da bi izvedla utrdena dela na meji v Abesiniji. Abesinija se je takrat trdovratno upirala in je nato bilo vse delo ustavljeno pod pretvezo, da komisiji zaradi zmed med raznimi domačimi plemeni ni mogoče nuditi zadostnih jamstev za osebnostno varnost. Od tedaj ni bilo več mogoče pripraviti abezinske vlade do tega, da bi se bilo obnovilo delo za točno določitev mej med obema ozemljema.

Zatiranje marksizma v Nemčiji

Številne aretacije socialističnih in komunističnih funkcionarjev — Omajano stališče voditelja Hitlerjeve mladine

Berlin, 30. decembra. d. Glede na vesti, razširjene v nočnem času, o velikih aretacijah v Nemčiji poudarjajo poučeni krogi, da gre za trojno aretacijo.

V prvi skupini so socialisti, demokrati in komunisti, ki so razvili ilegalno delavnost. Tajni državni policiji se je posrečilo izvesti več hudih udarcev proti ilegalnim organizacijam bivših marksističnih strank, ki so bile neumorne zlasti v razširjanju letakov ter vtihotapljanju časopisov. S pomočjo agentov, ki so se vrnili v ilegalne organizacije, je prišla policija v posest seznamov članov, zaradi česar ji je bilo lahko izslediti najvažnejše podzemne centre. To se je zgodilo v Berlinu, Hamburgu in na Saškem. Zlasti na zapadnem Saškem so aretirali več sto bivših socialističnih demokratov. V Berlinu in Hamburgu gre predvsem za komuniste. V obsežnem zarotniškem omrežju komunistov so našle sedaj zelo obširne praznine.

Druga vrsta aretacij se tiče seksualno nemoralnih ljudi. Te aretacije so zbudile največjo pozornost ne samo zaradi tega, ker so bile zelo množične, temveč tudi zato, ker so med aretiranci znane osebnosti iz boljših družbe in gledaliških krogov. Deloma so bili ti aretiranci izpuščeni, vendar pa govorijo o upokojitvah na ugodnih mestih in o dalekosežnih poslasticah, ki so v zvezi z akcijo tajne državne policije. V Berlinu so aretirali približno 300 ljudi, v ostali Nemčiji pa kakih 400. Ta akcija se je pričela 8. decembra z izsledovanjem in zatiranjem raznih sumljivih lokalov na zapadu Berlina ter je trajala do božiča. Tajna državna policija je dobila od lastnika enega izmed teh lokalov zelo točna poročila o njegovih gostih, nakoar so bile izvedene obsežne iskalne preiskave, pri čemer so prišle na dan na daleč razpredene zveze med krogov. Prvotno so domnevali, da so te aretacije še v zvezi z dogodki od 30. junija, ker je spadala Röhmova družba v iste kroge, in da išče tajna državna policija dokumente o 30. juniju. Zato domnevo pa za sedaj ni nobenega povičja. Upoštevanja je tudi vredno, da je med aretiranci nad 20 podrejenih voditeljev Hitlerjeve mladine. Vzrok za aretacije so bile vsakokor razmere v organizaciji Hitlerjeve mladine, kjer so se čim dalje bolj množile pritožbe. Zdelo se je, kakor da bi bila ta akcija naperjena proti gotovim osebam, vendar pa niso med aretiranci. Kljub temu trdijo, da je stališče voditelja Hitlerjeve mladine Baldurja Schiracha omajano in da je njegov odstop samo še vprašanje časa. Pripominjajo tudi, da se je po 30. juniju govorilo o odstopu Schiracha.

Tretja vrsta aretacij se omejuje na slezijo. Po odtavitvi okrožnega voditelja in višjega predsednika Brucknerja ni mogla izostati odstranitev njegovih pristašev.

Bilanca narodnega delavstva o 1. 1934.

Lepo manifestacijsko zborovanje v dvorani Delavske zbornice

Ljubljana, 30. decembra.

V dvorani Delavske zbornice se je danes poudarilo veliko delavsko zborovanje, na katerem je narodno delavstvo polagalo bilanco o preteklem letu svojega dela in borbe. Nabito polna dvorana je pričala, da se naši delavci resno zanimajo za svojo organizacijo in da trezno razpravljajo o svojih zahtevah in potrebah. V imenu akcijskega odbora je zborovalce pozdravil predsednik Varšek, potem pa je predsednik NSZ Juvan podal obširno in izjemno poročilo o položaju delavstva in o najbolj perečih nalogah naše socialne politike.

Na začetku izvajanja je govornik predvsem poudaril dejstvo, da naše delavstvo zaključuje bilanco preteklega leta v znamenju borbe za fronto evropskega mira. Prvi borec za to idejo je bil naš Viteški kralj Aleksander I. Uedinitelj, ki je padel sredi borbe za mir med narodi in v državi. Zborovalci so stojali počastili njegov spomin s soglasnim vzklikom: Slava! V tej dobi krize in brezposelnosti se je javnost privadila gledati v delavcih nezanesljive, nevarne delomrne elemente. V resnici pa se delavci ne bore za ničesar drugega, kakor da terjajo svojo pravico do dela. Zato brezposelnosti tudi odklanjajo podporo, pač pa vsi soglasno zahtevajo, da se izvede v velikem obsegu akcija za javna dela, pri katerih bi lahko našli zaposlitve in kruha vsi. Tudi sredstva bednostnega fonda so zato, da bi delavci dobili dela. V ta bednostni sklad plačujejo prispevke samo delavci, ki sami niti toliko ne zaslužijo, da bi mogli živeti. Po vrhu pa se jim godi še ta krivica, da oni, ki prispevajo vanj, nimajo nobene besede pri gospodarstvu z zbranim denarjem. Samo v Ljubljani so delavci vplačali okrog dva milijona tega bednostnega davka, iz fonda pa je mestna občina prejela samo pol milijona podpore. Nič ne ugovarja, da se iz teh sredstev zaposlujejo tudi uradniki, med katerimi je prav tako občutna brezposelnost. Krivico pa je, da bi samo delavci žrtvovali za bednostni sklad, temveč bi morali tudi vsi drugi nameščenci, tako tudi državni uradniki. Sicer se tudi državni uradniki ne morejo pohvaliti s svojim položajem. V zadnjih letih so jim dvakrat znižali plače in z regulacijo družinskih dokladov so jih oskernili še enkrat. Ljudje, ki služijo stošotice na leto, pa ne plačujejo prispevka za bednostni fond.

Na dnevnem redu so povsod redukcije osebja in redukcije plač, čeprav se to redukcije mnogokrat povsem nepotrebne. Zato je prva in najglasnejša zahteva delavstva zahteva po zakoniti zaščiti minimalne mezd. Zakonodaja pa seveda ne sme plače, do katere se je priboril naš delavec, izenačiti s stanjem v južnih krajih, kjer vladajo v tem pogledu tako žalostne razmere, da se z našimi res ne dajo primerjati. Prav tako je nujna rešitev vprašanja o zavarovanju za brezposelnost in starost. Pred kratkim se je v Beogradu vršila o tej stvari anketa, a delavstvo je bilo premalo pripravljeno, da bi s svojimi zahtevami moglo prodreti. Borze dela so bile ustanovljene predvsem, da bi brezposelnim posredovale delo. A ta opravke je skoraj povsem odpadel, tako da so borze dela dandanes samo še nekatere podporne institucije za brezposelne. Nujno je, da se borze dela debiorkratizirajo in da se prilagode živim potrebam časa.

Eno izmed najbolj učinkovitih orožij proti brezposelnosti bi bila brez dvoma uvedba 40-urnega delovnega tedna. Delovni čas pa je treba seveda regulirati tako, da se zaslužek ne bo znižal. Vazno je tudi vprašanje tujih delavcev in nameščenec, ki jih je okrog 32.000 v naši državi. Vsa ta mesta bi lahko zasedli domači ljudje, ki so prav tako dobro kvalificirani, tujci pa po pravdi prejemajo za enako delo še po dvakrat večje plače. Osnovni pogoj za vsako zboljšanje položaja delavcev pa je uvedba obveznih kolektivnih pogodb. Delodajalci so proti kolektivnim pogodbam v enotni fronti uvedli organizirano akcijo, prav tako pa mora tudi delavstvo skupno nastopiti, da prepreči njihovo namero. Delo je pod zaščito države, vsak delavec ima pravico do dela in do poštene mezd. Stara resnica je, da je država srečna, če je srečno njeno prebivalstvo, a prebivalstvo je srečno le, če vlada socialna pravica. Nacionalni delavci verujejo v svojo državo in hočejo samo izboljšati razmere v nji, zato pa tudi smejo terjati, kar jim po božjih in človeških postavih gre. V dravski banovini imajo nacionalne organizacije organiziranih okrog 14.000 delavcev in nameščenec.

Organizacijsko delo NSZ v Ljubljani se je v tem letu živahno razvijalo in število članstva je naraslo za blizu 100%. Delavstvo v Ljubljani zmerom bolj spoznava, da je samo v narodni organizaciji njegova rešitev. Danes ni več podjetja v mestu, kjer narodna organizacija ne bi imela svojih zastopnikov. Mestna občina prav po občutovski skrbi za one, ki so padli v bedo, želi bi samo, da bi se za brezposelne in siromašne enako pobrigale tudi vse druge ustanove, ki so poklicane za to. Prav obznavanje vredno pa je dejstvo, da se regulacija Ljubljane, od katere je toliko družin za trdno pričakovalo dela in kruha, tako dolgo odlašala. Če pomislimo, da je podjetje Dukić, ki je izločilo delo, znižalo uradni proračun za 12%, bomo vedeli, da je šlo to znižanje lahko samo na račun delavskih mezd. Prej so delavci z služili v Ljubljani po 3,75, 3,50, 3,25 Din, v zadnjem proračunu pa je podjetje predvidelo za mezde samo 3,05. Že takšna poudaba je sramotna, še bolj sramotno pa je, da se je našel v Ljubljani nekdo, ki je znal sestaviti še nižji proračun in ki je mezde znižal na 2 Din, da je s tem izrazil izvedbo dela.

Pri tej prilici se je govornik dotaknil tudi razmer v Strojnih tovarnah in livarnah, kjer se delavci pravkar bore proti novim obsežnim redukcijam Strojne tovarne že nekaj časa sem tako prakticirajo, da stalno nekaj delavcev sprejemajo, nekaj pa odpustajo. Takšnih razmer pa so v veliki meri krivi socialisti, ki imajo vodstvo delavstva v tem podjetju v rokah in ki so tudi pri teh najhujših redukcijah skušali doseči da noben narodni delavec ne bi več ostal v službi. Vse te manipulacije pr. dosežajo le ta namen, da bo

kmalu vse delavstvo Strojnih tovarn v nacionalnem taboru. Ob koncu obširnega govora, ki so ga zborovalci ponovno prekinjali z navdušenim odobravanjem, je predsednik Juvan naglasil potrebo, da prav vsi delavci sodelujejo v svoji organizaciji, svoja izvajanja pa je zaključil z vzklikom: Čuvajmo Jugoslavijo, čuvajmo delavski razred! Prav tako z odobravanjem so zborovalci sprejeli pozdravno brožavko novemu ministru za socialno politiko dr. Marušiču.

Nato je strokovni tajnik Bučar obrazložil še nekaj aktualnih vprašanj, ki živo režejo v življenje našega delavskega sloja. Proti znižanju mezd, ki ga opazamo na vseh koncih in krajih, lahko uspešno nastopi samo enotna nacionalna delavska fronta. Zavrniti je treba osmekt zakona o minimalnih mezdah, kakršnega so izdelali socialistični voditelji. Pred kratkim je neka anketa, na kateri so sodelovali tudi zdravniki, ugotovila, da je potreben za štiričlansko družino mesečni dohodek najmanj 1830 Din. V Skoplju pa je izračunal neki socialistični teoretik, da za štiričlansko družino zadošča na mesec že 650 Din. Zakon o minimalnih mezdah mora upoštevati življenjske potrebe po posameznih krajih, zlasti pa mora zagotoviti tudi obvezno kolektivno pogodbo. O sklepu nedavnega socialističnega kongresa v Sarajevu, da naj borze dela še to zimo razdele med brezposlene vse svoje rezervne fondne, je govornik izrazil zahtevo, da se ta denar ne uporabi za podporo, temveč za izvedbo velikih javnih del, pri katerih bo lahko zaposleno vse delavstvo.

Na koncu je predsednik Varšek prečital kratko resolucijo sestavljeno v smislu izvajanja obeh govornikov, ki zahteva med drugim tudi izenačenje mezd za delavce in delavke in pa, da naj se pri zaposlitvah iz sredstev bednostnega sklada plačujejo enake mezd, kakršne so sicer običajne v kraju, prav tako pa se mora poskrbeti tudi za socialno zavarovanje zaposlenih delavcev. Resolucija posebej zahteva tudi izboljšanje socialnega položaja obrtniškega naročaja. Potem, ko je bila resolucija z živahnim odobravanjem soglasno sprejeta, je predsednik še enkrat pozval vse zborovalce, naj se oklenejo nacionalne organizacije, ki v narodni državi edina lahko privede delavstvo do zmage, ter je zaključil lepo uspešni zbor.

Z. K. D. film

Vsled ogromne dolžine filma danes ob 2. uri popoldne gigantski kmetijski vefilm

PASJEGLAVCI

Vstopnina: 3.50, 4.50, 5.50 in 6.50 Din. Jutri predstava ob 11. uri popoldne

Prepoznanje utopljenca

Devica Marija v Polju, 30. decembra. Utopljenca, ki so ga večeraj potegnili iz Ljubljane pri Fužinah, so danes prepoznali za L. 1897. na Tepanjskem vrhu, občina Tepanje v konjskem srezu, rojenega Miroslava Benzika, po poklicu krojaškega pomočnika. Benzik je bil poročen in je živel s svojo ženo v Ljubljani v Krojaški ulici 1. Bil je živno precej razvrzan, zaradi česar je bil lani štiri mesece v umobolnici na Studencu. Zadnje čase ni imel posla in je verjetno, da sta ga to in pa splošna živčna slabost pritrjala do obupnega dejanja.

Zena Marija je pogrešala moža že od 8. decembra. Iz časopisnih vesti je domnevala, da utegne biti utopljenec na Fužinah njen mož. Zato se je davi zglašila na orožniški postaji pri Devici Mariji v Polju in je na njeno prošnjo banovinski zdravnik dr. Jenko dovolil, da so utopljenca izkopali. Marija Benzikova je v utopljenca takoj spoznala svojega moža po nalomljenih zobeh, po prstanu, ki ga je rajni nosil na mezinu, in po čevlji, ki ga je imel še obutega na levi nogi. Ker je bila po vsem tem osebno utopljenca točno dogana in je bilo jasno, da je izvršil obupen korak v neodgovornem stanju, so utopljenca, ki so ga prvič pokopali kot samomorilca, drugič pokopali ob prisotnosti duhovnika v blagoslovljeno zemljo. Rajniki ni imel otrok.

JAVNA SODNA DRAŽBA

se vrši do 6. januarja 1935 dnevno od 9. do 12. in od 14. do 18. v trgovini »Jugosport«, prej A. Rasberger, Miklošičeva cesta 34. Gramofoni, plošče, radijski aparati, zvočniki, radijske potrebščine, veliki gramofoni za kavarne, koncertne dvorane itd.

Propaganda akademske podružnice CMD v ČSR

Ljubljana, decembra.

Akademska podružnica CMD v Ljubljani, ki je pred dobrim letom organizirala veliko nabiralno akcijo knjig za Jugoslovane v tujini — nabranih je bilo okrog 20.000 knjig. — si je nadela letos novo nalogo. Seznaniti hoče češkoslovaško javnost z vprašanjem naših v tujini in je v ta namen sprožila iniativo, da skupno s Češkoslovaško-jugoslovensko ligo v Pragi priredi razstavo »Jihoslované za hranice« (Jugoslovani za mejami), ki bo prikazala statistično in kulturno gradivo o Jugoslovanih izven Jugoslavije. K sodelovanju je kritegnila tudi druge organizacije, zlasti izseljenški komisariat v Ljubljani in v Zagrebu. Navedena razstava se bo vršila v Pragi v marcu.

Istovčasno pa je Akademska podružnica CMD v Ljubljani organizirala v ČSR vrsto manjših informativnih razstav o Jugoslovanih, zlasti o jugoslovanskih Alpah. Doslej sta se vršili dve: od 1. do 5. decembra v Pragi, v dvorani praške YMCA, ter v nedeljo 16. decembra v Kralovem Hradcu. Obe sta bili lepo obiskani in sta izpolnili v polni meri svoj namen »Akademska podružnica CMD v Ljubljani« namerava prirediti še več takih informativnih razstav.

Dosedanji uspeh akcije za spomenik bratov Ipavcev

Kakor je vsak čisto idealističen pokret navezan na izvanredno ambicijo in poštvalnost zglednih posameznikov, ki se za uresničenje visokega cilja nikoli ne strahajo ne truda ne štev, tako dozoreva danes — počasi, pa vendar uspešno akcija, ki si jo je na že opetovano iznešeno pobudo in pod že prilično znanimi okoliščinami nadel vztrajni »Odbor za postavitev spomenika skladateljem Ipavcem«.

Da seznanji z napredovanjem te idealne akcije, ki je eminentnega domorodnega in kulturno-prosvetnega značaja, tudi široko javnost, je odbor sklenil, od časa do časa prikazati vsaj v glavnih obrisih bilanco svojega dela, da tako izkaže na eni strani svojo toplo hvaležnost svojim velikodušnim dobrotnikom, na drugi strani pa vzbudi z lepim vzgledom čut in smisel odgovornosti v vseh onih, ki so doslej stali iz kakršnegakoli razloga križem rok pri strani.

Meseca maja in junija je odbor razposlal preko 60 nabiralnih pol v vse večje kraje Slovenije in okrog 1000 tisoč prošnje na posameznike. Prazne pole so bile vrnjene tri, nekateri poverjeniki pa jih kljub urgenci doslej še niso vrnili. Naj blagovoljivo nabiralno akcijo čimprej zaključiti. Različne zneske so darovali številni posamezniki, katerih naštevaje bi bilo preobširno. V ostalem je večina darovalcev proti objavi imen, pri mnogih je pa ime sploh nečitljivo.

Dosedaj nabrana vsota znaša 13.613 dinarjev. Ta znesek seveda še dolgo ne zadošča za kritje strokov še tako skromnega spomenika. Zatorej je žal moral odbor zaenkrat odstopiti od prvotne namere, da bi se bil spomenik postavil še letošnjo jesen. Moral bo poživiti nabiralno akcijo, skrbeti za organizacijo Ipavčevih koncertov preko zime in si najti še drugih virov za prispevke, ako hoče realizirati svoj načrt vsaj v teku prihodnjega leta.

Zato se podpisani odbor tem potom ponovno obrača na slovensko javnost s apelom, da ji ne pozabla, da so baš skladatelji Ipavci bili tisti, ki so nas umeli ob raznih prilikah s svojimi milimi pesmimi bodriti in s njimi oproščati naše duše vsake boli in bridkosti. Naj se zavé, da so baš Ipavci ustvarili toliko lepih slovenskih pesmi, med katerimi jih je zlasti od Josipa Ipavca mnogo, dosedaj v slovenski javnosti nepozabljen, ki se bodo v bodočih Ipavčevih koncertih razkrile širši slovenski javnosti kot pravi biseri. Slovenska javnost se naj tudi zaveda, da z vsakim, še tako skromnim prispevkom gradi vsem trem zaslužnim možem spomenik, ki bo edini izraz pietete in hvalečnosti in ki bo edini označil, da zavedni slovenski narod zna ceniti delo svojih sinov, ki so oblikovali njegovo kulturo.

Odbor za postavitev spomenika skladateljem Ipavcem.

Pride največja senzacija PRVI film v naravnih barvah

Muzej živih lutk

Ohridski biseri

Ohridski biseri so danes po vsem svetu, odkoder le prihajajo semkaj tujci, da si ogledajo naš »naravni muzej predpotopega življenja«, kakor tako radi imenujejo naše sinje Ohridsko jezero. In je ohridski biser »skoraj ravno tak«, ko pravi biser, samo da je neizmerno cenejši. Saj stane niz ohridskih biserov pri edinem »ovlaščnem« proizvajalcu in prodajalcu, Milčetu Taleviču, komaj 60 Din, pri »neovlaščenem« Koljčetu pa celo samo 50 Din, dasi v svojem medlem blesku skoraj prav nič ne ostaja za pravim. Toda ohridski biser ni naraven, kakor ni naravna japonska svila, pa je zato tudi toliko cenejši.

Izdelovanje bisera na Ohridu še ni staro. Pred dobrimi desetletji le je prišel na Ohrid ruski begunec Ivan Sergejevič, ki je prinesel s seboj skrivnost, kako se iz kroglic iz biseriščine ali tudi druge take školjkovine in tinkture ali emulzije, napravljene iz biserne tvarine, ki se drže luske posebne vrste ribe, delajo biseri. Delal je v družbi Milčeta Taleviča, s katerim pa sta se kmalu razdružila. Milče, ki se je pri njem izučil, je začel na svoje in obogatel, Rus pa danes ni več na Ohridu, živi menda v Beogradu in se toži z Milčetom. Ivan Sergejevič je naučil za 25 cekinov tudi nekoga drugega Ohridčana, kako se izdeluje biser, toda le-ta je kmalu opustil to delo in se zopet lotil ribištva. Naposled je Rus vzel k sebi mladega dečka Nikolčo Babačevića, ki mu je pomagal pri delu in prodajal biser tujcem. Ponujal mu je, da za 25.000 Din popolnoma posveti v svojo tajno, toda odkod naj ubogi Koljče vzame toliko denar! Tako je Rus pred dvema letoma zapustil Ohrid. Toda Koljčetu, ki je imel dobre oči in dober spomin, stvar ni dala miru. Poizkušal je in proizkušal in naposled sam do dna razkril Rusovo tajno in danes so njegovi biseri ne samo ravno taki, če ne morda še bolj in trepežnejši od Milčetovih, temveč tudi od tistih, ki jih je izdelal sam Ivan Sergejevič.

Koljče pa tudi prav nič ne skriva, kako se dela ohridski biser. Komaj sedemnajstletni dečko prav rad pove, da mu je treba za biser samo onih kroglic iz školjkovine, ki pa jih mora, žla kupovati pri svojem bogataškem »konkurentu« Milčetu in seveda stodoletno dražje od njihove prave vrednosti. Za tinkturo, s katero se kroglice prevlečejo, pa je treba male ribe »plasišnice«, biserno bele ribice iz Ohridskega jezera, ki je zelo podobna sardeli in se na Ohridu prodaja po 3 Din kilogram. Je zelo dobrega okusa. Za tinkturo so potrebne njene luske in ona sluzasta biserna tekočina pod njimi. Luske se operejo v neki posebni kemični spojinu, katera je pač edina tajna pri tem delu, in se ona biserna tekočina razpusti v njej. S to tinkturo se prevlečejo prevrtna kroglice iz školjkovine in biseri so napravljeni. Treba jih je samo nanizati na nit. Mladi Koljče napravi takih nizov od kakih 200 na leto in jih prodaja po 50 Din.

Koljče kupuje od ribičev »plasišnice« po dinariu kilogram, ker potrebuje samo luske, katere nobere z rib, ribe pa vrača ribičem, da jih prodajo, in si želi samo člo-

veka, ki bi mu pomagal z glavico kakih 30.000 Din, da bi mogel svojo obrt postaviti na trdne noge. Treba bi bilo, kakor pravi, denarja, da bi se »sedela«, biserna školjkovina, naročevala v večji količini naravnost iz Palestine ali odkod drugod iz Azije, odkoder bi se dobivala veliko ceneje, ali tudi »plasišnice« bi se mogla nabaviti na debelo in bi se tako mogla v večji

količini pripraviti tudi tinktura. Koljče, k prodajajoč svoje bisere celo stopa nanje in jih z nogo drgne po tleh, da bi dokazal njihovo trpežnost, je prepričan, da bo dobil takega podpornika in bo z njegovo pomočjo tako dvignil svojo obrt, da bo ves svet poplaval iz ohridskim biserm. In denarja bo potem seveda ko toče!

Pokret vzajemnosti med našim življenjem v Ameriki

Neti in krepki ga spomin na pokojnega jugoslovenskega kralja Uedinitelja — O združevanju slovenskih organizacij

Cleveland, decembra.

Mučeniška smrt kralja Aleksandra je naše rojake širom Amerike globoko pretresla, pri tem pa jih je tudi v največji meri zavzela za idejo narodne sloge. »Jutro« je že obširno poročalo, kako se je v Clevelandu 14. oktobra služba božja-zadušnica za pokojnim jugoslovenskim vladarjem pretvorila v veličastno manifestacijo bratske in domovinske ljubezni in kako je bil potem iz vrst clevelandskih Slovencev sestavljen odbor, ki je pripravil veliko nacionalno manifestacijo za nedeljo 21. oktobra. V proglasu tega odbora je stalo med drugim:

— Slovenci imajo svojo državo Jugoslavijo, po kateri pa se ves čas stegujejo tuje roke, ki imajo itak že nad pol milijona naših rodni bratov v svoji oblasti. Zavedajmo se našega starega greha: dokler je bil naš nam, smo složni, ko pa ga ni več, je konec lepe sloge vse dotlej, dokler ne pridemo spet pod tujevo peto. Tudi v tujini smo razkosani na množico frakcij po stanovski pripadnosti in po pripravi. Umestno je zaradi tega vprašanje, če smo sploh dovolj veliki v svoji državnosti, da enkrat pozabimo na vse razlike ter enotno nastopimo za skupne interese. Pokažimo, da smo tudi mi, kakor so drugi narodi, velika strnjena enotnica, v kateri se sicer goje razna prepričanja, kakor je to pri drugih narodih, a da nam je pri tem narodnostno poreklo vendarle višek idealov.

V tem duhu je potekla velika skupščina 21. oktobra, še lepši izraz vzajemnosti naših rojakov in vseh ostalih Jugoslovenov ter tudi slovenskih izseljencev pa je bil jugoslovenski dan, ki so ga priredili 25. novembra v prostorih clevelandskega Slovenskega narodnega doma. Slavnost so priredili bivši jugoslovenski vojaki, ki so se borili za Jugoslavijo, ali pa so služili v ameriški armadi. Ker so se slavnosti udeležili tudi mnogostevilni Čehi, Poljaki, Slovaki, Rusi in Ukrajinci, je bil »Jugoslovenski dan« tudi manifestacija slovenske vzajemnosti. Člani jugoslovenskih in raznih slovenskih organizacij so nastopali tudi v narodnih nošah in, ko je bil izčrpan dnevi red zborovanja, so se vrstili pestri nastopi raznih slovenskih organizacij. Ze pred napovedano uro se je zbralo v veliki dvorani nad 1.200 oseb. Med zborovanjem pa so prihajale nove trume in je imel Narodni dom toliko obiskovalcev, kolikor jih ne pomnijo niti najstarejši naši rojaki. Na zborovanju so govorili Jože Grdina, načelnik društva bivših jugoslovenskih vojakov, generalni jugoslovenski konzul dr. Kolombatović, češkoslovaški konzul dr. Kalda ter zastopniki češkoslovaških, ruskih, poljskih in ukrajinskih organizacij. Govorniki so poveljevali spomin pokojnega jugoslovenskega vladarja Uedinitelja in je zlasti konzul dr. Kolombatović globoko ganil poslušalce, ko je opisoval globokinske zasluge pokojnega kralja za veliko in nerazdružljivo Jugoslavijo.

Ta veličastna prireditev bo najmočnejše podprla idejo vzajemnosti, ki se v zadnjem času tako močno širi med našimi rojaki. O moči te ideje svedoči tudi članek, ki ga je te dni objavila clevelandška »Nova Dobas«. Iz članka posnemamo naslednje zanimive podatke:

Leta 1912. se je porodila med našimi Slovenci v Ameriki ideja, da bi naše slovenske podporne organizacije v novem svetu združili v eno veliko in močno slovensko organizacijo. Veliko se je pisalo v našem časopisju, kako in kaj, zakaj in čemu, in kdo ovira združenje.

Leta 1916. se je pojavilo zopet število posameznikov, ki so naglašali in podčrtavali takojšnjo združenje naših podpornih organizacij, ker je bil dotok našega slovenskega življa omejen. Pisalo se je precej, dokazovalo na desno in levo, toda rezultata ni bilo. Našega naroda se je držala še vedno ista lahkomišelnost, katere ga je spremljala, ko je ustanavljal svoje jednote in zveze, to je, da je vsak hotel svojo podporno organizacijo, ki je bila njemu najbolj po volji in najbolj pri srcu.

Torej 18 let po ustanovitvi prve slovenske podporne organizacije se je pričelo govoriti o združenju, a danes je od tega že preteklo 22 let, pa smo po svojih idejah o združevanju baš skoro na istem mestu, kot smo bili pred 40 leti, ko je bila ustanovljena prva slovenska bratska organizacija. Poglejmo nekoliko razvoj slovenskega bratskega zavarovanja v Ameriki, kajti danes imamo med seboj 9 slovenskih, delno hrvatskih organizacij, a skupno 14 jugoslovenskih podpornih organizacij.

Jugoslovenski Almanah, ki je bil izdan v Newyorku leta 1931., nam podaja sledečo statistiko:

Leta 1894. je bila ustanovljena Kranjsko-Slovenska Katoliška Jednota, ki je imela leta 1931. skupnega članstva okoli 34 tisoč; leta 1898. je bila ustanovljena Jugoslovenska Katoliška Jednota, ki je imela skupnega članstva okoli 21 tisoč; leta 1903. je bila ustanovljena Slovenska Hrvatska Zveza, ki je imela skupnega članstva okoli dva tisoč; leta 1904. se je ustanovila Slovenska Narodna Podporna Jednota, ki je štela okoli 63 tisoč članov v obeh oddelkih; leta 1908. je bila ustanovljena Zapadna Slovenska Zveza, ki je imela skupnega članstva preko 3 tisoč; istega leta je bila ustanovljena Jugoslovenska Podporna Zveza »Sloga«, ki je imela skupnega članstva okoli 2500; leta 1909. se je ustanovila Slovenska Svobodomiselnna Podporna Zveza, ki je imela skupnega članstva okoli 11 tisoč; leta 1910. se je ustanovila Slovenska Dobrodelna Zveza, ki je imela skupnega članstva okoli 10 tisoč; in leta 1915. se je ustanovila

Družba Svete Družine, ki je štela okoli dva tisoč v obeh oddelkih.

L. a 1931. so imele naše slovenske podporne organizacije skupno s petimi drugimi hrvatskimi in srbskimi organizacijami skupno 2762 društev, 184.709 članov v odraslem oddelku, 87.158 članov v mladinskem oddelku, a obeh oddelkih skupno 271.867 članov, ki so bili zavarovani za 179.862.368 dolarjev. Vse jugoslovenske bratske organizacije so imele v istem letu skupnega premoženja čez 18 milijonov dolarjev.

Letno plačajo jugoslovenske bratske organizacije okoli 2 milijona dolarjev bolniške podpore, in okoli milijon in pol smrtnine.

Iz podanih števil sem vam hotel ustvariti sliko našega slovenskega, odnosno tudi nekoliko jugoslovenskega zavarovanja v Ameriki. Slika je prilično enaka še danes, in na podlagi teh števil lahko sodite, kaj bi nam združenje prinašalo, ako bi se vsaj delno moglo zavrniti.

Pri številnih nadlogah ženskega spola povzroči »Franz Josefov« grenčica najboljše olajšanje. Spričevala klinike za bolne ženske potrjujejo, da se poslužujejo zelo milo odvajajoče »Franz Josefov« vode zlasti pri otročnicah z najboljšim uspehom. »Franz Josefov« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Kralj Aleksander in koroška pesem

Redkokdo je tako ljubil blagopokojnega kralja, kakor lovski čuvaji in gonjaci, ki so ga spremljali, ali mu gonili game v Krmi in v Kamnških planinah. Kralj Aleksander je v prejšnjih letih po večini hodil na pogone na game, v zadnjih letih, ko je spoznal lepoto zalaza, je najbolj užil lov, če je bil sam v družbi direktorja dvornih lovišč, ki je Nj. Vel. kralju odkril marsikako prirodno lepoto in lovsko zanimivost. Na zalaz je hodil kralj pač takrat, kadar je želel tihega razvedrila. Če je pa naneslo, da je bila pri Njem večja družba, jo je tudi kaj rad povabil v svoje lovišče. Toda tudi pri pogonih so bili strogi predpisi, kaj se sme in kaj se ne sme streljati. Da ni streljal gamovskih koz, če so vodile mladiče, je dokazal že na prvem lovu na lepo divjad. To pa je veljalo tudi za njegove goste. Ne glede na njihov visoki položaj jih je pošteno ostel, če so se kaj pregrešili. Če je šlo vse v redu, je bil seveda kralj zelo vesel in ni zavaljal gostom, če se jim je posmejala lovška sreča in so uplenili močnega gama.

Lep lovski dan z ugodnim uspehom so imeli lovski gostje kralja Aleksandra lansko leto proti koncu poletja v planinskih loviščih v bližini Kamnika. To pot je bil med gosti tudi nemški poslanik. Kralj je ustrelil dva močna gama in tudi gostom je bila lovška sreča mila.

Ko so po pogonu prispeli gonjaci v dolino, jih je kraj (kakor po vseh, v splošnem precej napornih pogonih) dobro nagradil. Dočim so bili gostje v bližini lovskega gradiča, so se poklicni lovci in gonjaci porazdelili v skupine in zabavali po svoje, pač tako, da niso motili družbe.

Prav posebno dobro razpoložena sta bila dva mlada poklicna lovca, rojaka iz slovenskega Korotana. Prijetnemu razpoloženju sta dala duška z lepo slovensko pesmijo iz svoje ožje koroške domovine.

Pričela sta prepevati tiste, ki so jima bile najbolj pri srcu. Od začetka nekoliko mrmrajoče, nato vedno glasneje in že se je razlegla v tiho planinsko pokrajino mehka, tožeča pesem za domačo vasico, ki nikjer ne zveni tako prsrčno, kakor vprav v planinah, kjer je bila le ta pesem rojena:

Tam, čir teče bistra Zila se po dolinah lepo zvija kjer mi zibka tekla je, tega kraja jaz pozabim ne.

Slovenska mat' me je rodila, na svojih prsih me dojila slovenske pesmi je prepevala ko dete me je zibala.

Gostje so postali pozorni. Pa kako bi tudi ne? Kdor je slišal peti koroške pesmi Korošce, posebno, če so v pesmi opevali svojo drago domovino, tega nikoli ne bo pozabil.

Kralj je ostrmel. Nekaj časa je poslušal sam, nato pa povedal o lepih čustvih, ki so ga navdajali pri čudno lepih pesmicah, tudi kraljici, ki je prav tako kakor kralj dojemala slovensko koroško pesem.

Toda kralj ni takoj vedel, kdo prepeva. Poklical je k sebi direktorja lovišč, inž. Dimnika, ki mu je povedal, kdo so pevci. Inž. Dimnik mu je mnogo povedal o koroški slovenski pesmi, kakor tudi, kaj je vprav ta pesem za mlade pevce, rojene ob bistrji Zili, ki pa sedaj žal ne teče več po naših tleh.

Kakor še nikoli prej in nikoli za tem, je topot kralj lovec še ponovno visoko nagradil, s pripombo, da se mu še ni v življenju tako prilagela pesem, kakor prav ta dan, zapeta od dobrih lovskih čuvajev. Kralj je tudi izrazil željo, da bi bil ta dan veseli vsi lovci in naj bi pozabili na vsakdanje skrbi Marsikdo, ki je imel priložnost se razgovarjati z našim blagokotnim vladarjem, se povedati, kako draga mu je bila lepa pokrajina onstran Karavank, kjer prebivajo bratje.

Pred poldrugim letom je izginila

Zagonetka mladenke, ki je maja lani brez sledu izginila, se je začela razvozlati — Aretacija dveh posestnikov, ki sta osumljena umora

Ljubljana, 30. decembra. Orožniška patrula postaja na decembru je sredi privedla v Ljubljano dva kmečka moža, enega starejšega, drugega mlajšega, ki sta osumljena hudega zločina, zlasti tujakšiš. Orožniki so ju izročili v zapore tukajšnjega okrožnega sodišča. Aretacija obeh je v prijatni hribovski vasi kakor tudi po ostalih vseh okoli Rudnika in Škofelje zbudila veliko senzacijo. Kaj je vzrok aretacije? Zgodovina tega skoraj leto nazaj.

Pri starejšem posestniku vdovu je bila v začetku januarja 1931 vzeta v službo kot glavna dekla mlada in brhka 25letna Pepca Turnškova iz Zagorice nad Temenico. Dekle je odšlo doma za kruhom. Pri gospodarju vdovu je bila dve leti. Med njima se je razvilo intimno razmerje, ki je pokazalo posledice proti koncu l. 1932. Pepca je na to opozorila gospodarja. Ta pa ji je odpovedal službo in jo izplačal, češ da bo šel sramote pred vaščani in otroci, da bo zanj in za otroka škandal. Pepca se je vrnila na materin dom v Zagorici. Sprva je molčala o svoji nesreči. Ko pa so se pokazali vidnejši znaki, jo je mati Ana prišla. Dekle ji je priznalo. Pepca je dobivala večkrat pisma, s katerimi jo je bivši gospodar vabil na sestanek. Vabilu se je nekajkrat odzvala. Maja l. 1933. je prejela prav tako pismo.

Dne 21. maja je bila nedelja. Pepca se je praznično oblekla in se zjutraj odšla domov. Materi je samo rekla: »Pridite me zvečer čakaj na postajo v Radovohi vasi.« Mati Ana in brat Tone sta se res popoldne odpravila na postajo, da bi pričakala večerni vlak iz Ljubljane. Ko so potniki izstopili, pa Pepce ni bilo med njimi. Tudi naslednje dni se Pepca ni vrnila. Orožniki, ki so bili obveščeni, da je Pepca zagonetno izginila, so uvedli poizvedovanja. Nekateri ljudje so mislili, da je Pepca iz strahu pred sramoto končala življenje, a še več jih je bilo, ki so začeli govoriti, da je Pepca nabrž žrtve svojega bivšega gospodarja.

Nedavno pa je prejelo državno tožilstvo najprej anonimno ovadbo proti starejšemu gospodarju, pozneje pa konkretno izjavo nekega zaradi vlovom na tri leta obsojenega kaznjence iz mariborske kaznilnice. Ta je obdolžil gospodarja, da je v zvezi s tajnostjo, kako je izginila Pepca Turnškova, da je njo umoril in zakopal v neko jamo v golovških hribih.

Orožniki v Škofelji so na zahtevo državnega tožilstva uvedli najstrožje in zaupne poizvedbe. Zaslišali so več priči, tako mater Ano Turnškovo in brate Pepce, ki je takrat, ko je šla k svojemu bivšemu gospodarju, pustila nekaj denarja in vse perilo doma. Prav tako tudi hranilno knjižico, ki bo pač imela veliko vlogo pri nadaljnjem razpletu zadeve. Zaslišani so bili tudi nekateri vaščani dotičnega naselja. Včeraj pa so orožniki napravili pri starejšem gospodarju hišno preiskavo. Našli so pri njem dve hranilni knjižici z večjimi vlogami in precej gotovine. Sicer pa preiskava ni prinesla pozitivnega uspeha. Pri zaslišanju je stari gospodar odločno zavrnil vsako krivdo in udeležbo pri morebitnem umoru. S Pepco da ni imel ves čas, ko je bila pri njem v službi, nikakega intimnega razmerja. Zanimal je tudi druge otroke.

Njegov tovariš, mlajši posestnik, je z njim ovaden, da sta skupaj nagovarjala sedanjo kaznjenco Jevška k roparskemu umoru trgovke Černetove v Dobrunjah. Letos maja je bil Jevška zaradi raznih vlovom obsojen na tri leta robove. Zaradi prikrivanja in nakupa sumljivega blaga sta bila z njim na zatožni klopi tudi oba aretiranca. Bila sta sta oproščena. Videti je, da gre nekoč za maščevalen akt kaznjence, na drugi strani pa so okoli Škofelje že dolgo časa krožile vesti, da je bila Pepca Turnškova umorjena. Koliko se bo posrečilo to zagonetno poizvedbo, razvozlati bo pač pokazala nadaljnja preiskava. Škofeljski orožniki nadaljujejo poizvedbe in bodo prihodnje dni preiskali vse jezbine v golovškem hribovju, da morda najdejo truplo umorjene Pepce Turnškove.

Nedavno pa je prejelo državno tožilstvo najprej anonimno ovadbo proti starejšemu gospodarju, pozneje pa konkretno izjavo nekega zaradi vlovom na tri leta obsojenega kaznjence iz mariborske kaznilnice. Ta je obdolžil gospodarja, da je v zvezi s tajnostjo, kako je izginila Pepca Turnškova, da je njo umoril in zakopal v neko jamo v golovških hribih.

Orožniki v Škofelji so na zahtevo državnega tožilstva uvedli najstrožje in zaupne poizvedbe. Zaslišali so več priči, tako mater Ano Turnškovo in brate Pepce, ki je takrat, ko je šla k svojemu bivšemu gospodarju, pustila nekaj denarja in vse perilo doma. Prav tako tudi hranilno knjižico, ki bo pač imela veliko vlogo pri nadaljnjem razpletu zadeve. Zaslišani so bili tudi nekateri vaščani dotičnega naselja. Včeraj pa so orožniki napravili pri starejšem gospodarju hišno preiskavo. Našli so pri njem dve hranilni knjižici z večjimi vlogami in precej gotovine. Sicer pa preiskava ni prinesla pozitivnega uspeha. Pri zaslišanju je stari gospodar odločno zavrnil vsako krivdo in udeležbo pri morebitnem umoru. S Pepco da ni imel ves čas, ko je bila pri njem v službi, nikakega intimnega razmerja. Zanimal je tudi druge otroke.

Njegov tovariš, mlajši posestnik, je z njim ovaden, da sta skupaj nagovarjala sedanjo kaznjenco Jevška k roparskemu umoru trgovke Černetove v Dobrunjah. Letos maja je bil Jevška zaradi raznih vlovom obsojen na tri leta robove. Zaradi prikrivanja in nakupa sumljivega blaga sta bila z njim na zatožni klopi tudi oba aretiranca. Bila sta sta oproščena. Videti je, da gre nekoč za maščevalen akt kaznjence, na drugi strani pa so okoli Škofelje že dolgo časa krožile vesti, da je bila Pepca Turnškova umorjena. Koliko se bo posrečilo to zagonetno poizvedbo, razvozlati bo pač pokazala nadaljnja preiskava. Škofeljski orožniki nadaljujejo poizvedbe in bodo prihodnje dni preiskali vse jezbine v golovškem hribovju, da morda najdejo truplo umorjene Pepce Turnškove.

Nedavno pa je prejelo državno tožilstvo najprej anonimno ovadbo proti starejšemu gospodarju, pozneje pa konkretno izjavo nekega zaradi vlovom na tri leta obsojenega kaznjence iz mariborske kaznilnice. Ta je obdolžil gospodarja, da je v zvezi s tajnostjo, kako je izginila Pepca Turnškova, da je njo umoril in zakopal v neko jamo v golovških hribih.

Orožniki v Škofelji so na zahtevo državnega tožilstva uvedli najstrožje in zaupne poizvedbe. Zaslišali so več priči, tako mater Ano Turnškovo in brate Pepce, ki je takrat, ko je šla k svojemu bivšemu gospodarju, pustila nekaj denarja in vse perilo doma. Prav tako tudi hranilno knjižico, ki bo pač imela veliko vlogo pri nadaljnjem razpletu zadeve. Zaslišani so bili tudi nekateri vaščani dotičnega naselja. Včeraj pa so orožniki napravili pri starejšem gospodarju hišno preiskavo. Našli so pri njem dve hranilni knjižici z večjimi vlogami in precej gotovine. Sicer pa preiskava ni prinesla pozitivnega uspeha. Pri zaslišanju je stari gospodar odločno zavrnil vsako krivdo in udeležbo pri morebitnem umoru. S Pepco da ni imel ves čas, ko je bila pri njem v službi, nikakega intimnega razmerja. Zanimal je tudi druge otroke.

Njegov tovariš, mlajši posestnik, je z njim ovaden, da sta skupaj nagovarjala sedanjo kaznjenco Jevška k roparskemu umoru trgovke Černetove v Dobrunjah. Letos maja je bil Jevška zaradi raznih vlovom obsojen na tri leta robove. Zaradi prikrivanja in nakupa sumljivega blaga sta bila z njim na zatožni klopi tudi oba aretiranca. Bila sta sta oproščena. Videti je, da gre nekoč za maščevalen akt kaznjence, na drugi strani pa so okoli Škofelje že dolgo časa krožile vesti, da je bila Pepca Turnškova umorjena. Koliko se bo posrečilo to zagonetno poizvedbo, razvozlati bo pač pokazala nadaljnja preiskava. Škofeljski orožniki nadaljujejo poizvedbe in bodo prihodnje dni preiskali vse jezbine v golovškem hribovju, da morda najdejo truplo umorjene Pepce Turnškove.

Nedavno pa je prejelo državno tožilstvo najprej anonimno ovadbo proti starejšemu gospodarju, pozneje pa konkretno izjavo nekega zaradi vlovom na tri leta obsojenega kaznjence iz mariborske kaznilnice. Ta je obdolžil gospodarja, da je v zvezi s tajnostjo, kako je izginila Pepca Turnškova, da je njo umoril in zakopal v neko jamo v golovških hribih.

Orožniki v Škofelji so na zahtevo državnega tožilstva uvedli najstrožje in zaupne poizvedbe. Zaslišali so več priči, tako mater Ano Turnškovo in brate Pepce, ki je takrat, ko je šla k svojemu bivšemu gospodarju, pustila nekaj denarja in vse perilo doma. Prav tako tudi hranilno knjižico, ki bo pač imela veliko vlogo pri nadaljnjem razpletu zadeve. Zaslišani so bili tudi nekateri vaščani dotičnega naselja. Včeraj pa so orožniki napravili pri starejšem gospodarju hišno preiskavo. Našli so pri njem dve hranilni knjižici z večjimi vlogami in precej gotovine. Sicer pa preiskava ni prinesla pozitivnega uspeha. Pri zaslišanju je stari gospodar odločno zavrnil vsako krivdo in udeležbo pri morebitnem umoru. S Pepco da ni imel ves čas, ko je bila pri njem v službi, nikakega intimnega razmerja. Zanimal je tudi druge otroke.

Njegov tovariš, mlajši posestnik, je z njim ovaden, da sta skupaj nagovarjala sedanjo kaznjenco Jevška k roparskemu umoru trgovke Černetove v Dobrunjah. Letos maja je bil Jevška zaradi raznih vlovom obsojen na tri leta robove. Zaradi prikrivanja in nakupa sumljivega blaga sta bila z njim na zatožni klopi tudi oba aretiranca. Bila sta sta oproščena. Videti je, da gre nekoč za maščevalen akt kaznjence, na drugi strani pa so okoli Škofelje že dolgo časa krožile vesti, da je bila Pepca Turnškova umorjena. Koliko se bo posrečilo to zagonetno poizvedbo, razvozlati bo pač pokazala nadaljnja preiskava. Škofeljski orožniki nadaljujejo poizvedbe in bodo prihodnje dni preiskali vse jezbine v golovškem hribovju, da morda najdejo truplo umorjene Pepce Turnškove.

Nedavno pa je prejelo državno tožilstvo najprej anonimno ovadbo proti starejšemu gospodarju, pozneje pa konkretno izjavo nekega zaradi vlovom na tri leta obsojenega kaznjence iz mariborske kaznilnice. Ta je obdolžil gospodarja, da je v zvezi s tajnostjo, kako je izginila Pepca Turnškova, da je njo umoril in zakopal v neko jamo v golovških hribih.

Orožniki v Škofelji so na zahtevo državnega tožilstva uvedli najstrožje in zaupne poizvedbe. Zaslišali so več priči, tako mater Ano Turnškovo in brate Pepce, ki je takrat, ko je šla k svojemu bivšemu gospodarju, pustila nekaj denarja in vse perilo doma. Prav tako tudi hranilno knjižico, ki bo pač imela veliko vlogo pri nadaljnjem razpletu zadeve. Zaslišani so bili tudi nekateri vaščani dotičnega naselja. Včeraj pa so orožniki napravili pri starejšem gospodarju hišno preiskavo. Našli so pri njem dve hranilni knjižici z večjimi vlogami in precej gotovine. Sicer pa preiskava ni prinesla pozitivnega uspeha. Pri zaslišanju je stari gospodar odločno zavrnil vsako krivdo in udeležbo pri morebitnem umoru. S Pepco da ni imel ves čas, ko je bila pri njem v službi, nikakega intimnega razmerja. Zanimal je tudi druge otroke.

Njegov tovariš, mlajši posestnik, je z njim ovaden, da sta skupaj nagovarjala sedanjo kaznjenco Jevška k roparskemu umoru trgovke Černetove v Dobrunjah. Letos maja je bil Jevška zaradi raznih vlovom obsojen na tri leta robove. Zaradi prikrivanja in nakupa sumljivega blaga sta bila z njim na zatožni klopi tudi oba aretiranca. Bila sta sta oproščena. Videti je, da gre nekoč za maščevalen akt kaznjence, na drugi strani pa so okoli Škofelje že dolgo časa krožile vesti, da je bila Pepca Turnškova umorjena. Koliko se bo posrečilo to zagonetno poizvedbo, razvozlati bo pač pokazala nadaljnja preiskava. Škofeljski orožniki nadaljujejo poizvedbe in bodo prihodnje dni preiskali vse jezbine v golovškem hribovju, da morda najdejo truplo umorjene Pepce Turnškove.

Nedavno pa je prejelo državno tožilstvo najprej anonimno ovadbo proti starejšemu gospodarju, pozneje pa konkretno izjavo nekega zaradi vlovom na tri leta obsojenega kaznjence iz mariborske kaznilnice. Ta je obdolžil gospodarja, da je v zvezi s tajnostjo, kako je izginila Pepca Turnškova, da je njo umoril in zakopal v neko jamo v golovških hribih.

Orožniki v Škofelji so na zahtevo državnega tožilstva uvedli najstrožje in zaupne poizvedbe. Zaslišali so več priči, tako mater Ano Turnškovo in brate Pepce, ki je takrat, ko je šla k svojemu bivšemu gospodarju, pustila nekaj denarja in vse perilo doma. Prav tako tudi hranilno knjižico, ki bo pač imela veliko vlogo pri nadaljnjem razpletu zadeve. Zaslišani so bili tudi nekateri vaščani dotičnega naselja. Včeraj pa so orožniki napravili pri starejšem gospodarju hišno preiskavo. Našli so pri njem dve hranilni knjižici z večjimi vlogami in precej gotovine. Sicer pa preiskava ni prinesla pozitivnega uspeha. Pri zaslišanju je stari gospodar odločno zavrnil vsako krivdo in udeležbo pri morebitnem umoru. S Pepco da ni imel ves čas, ko je bila pri njem v službi, nikakega intimnega razmerja. Zanimal je tudi druge otroke.

Njegov tovariš, mlajši posestnik, je z njim ovaden, da sta skupaj nagovarjala sedanjo kaznjenco Jevška k roparskemu umoru trgovke Černetove v Dobrunjah. Letos maja je bil Jevška zaradi raznih vlovom obsojen na tri leta robove. Zaradi prikrivanja in nakupa sumljivega blaga sta bila z njim na zatožni klopi tudi oba aretiranca. Bila sta sta oproščena. Videti je, da gre nekoč za maščevalen akt kaznjence, na drugi strani pa so okoli Škofelje že dolgo časa krožile vesti, da je bila Pepca Turnškova umorjena. Koliko se bo posrečilo to zagonetno poizvedbo, razvozlati bo pač pokazala nadaljnja preiskava. Škofeljski orožniki nadaljujejo poizvedbe in bodo prihodnje dni preiskali vse jezbine v golovškem hribovju, da morda najdejo truplo umorjene Pepce Turnškove.

Nedavno pa je prejelo državno tožilstvo najprej anonimno ovadbo proti starejšemu gospodarju, pozneje pa konkretno izjavo nekega zaradi vlovom na tri leta obsojenega kaznjence iz mariborske kaznilnice. Ta je obdolžil gospodarja, da je v zvezi s tajnostjo, kako je izginila Pepca Turnškova, da je njo umoril in zakopal v neko jamo v golovških hribih.

Orožniki v Škofelji so na zahtevo državnega tožilstva uvedli najstrožje in zaupne poizvedbe. Zaslišali so več priči, tako mater Ano Turnškovo in brate Pepce, ki je takrat, ko je šla k svojemu bivšemu gospodarju, pustila nekaj denarja in vse perilo doma. Prav tako tudi hranilno knjižico, ki bo pač imela veliko vlogo pri nadaljnjem razpletu zadeve. Zaslišani so bili tudi nekateri vaščani dotičnega naselja. Včeraj pa so orožniki napravili pri starejšem gospodarju hišno preiskavo. Našli so pri njem dve hranilni knjižici z večjimi vlogami in precej gotovine. Sicer pa preiskava ni prinesla pozitivnega uspeha. Pri zaslišanju je stari gospodar odločno zavrnil vsako krivdo in udeležbo pri morebitnem umoru. S Pepco da ni imel ves čas, ko je bila pri njem v službi, nikakega intimnega razmerja. Zanimal je tudi druge otroke.

Njegov tovariš, mlajši posestnik, je z njim ovaden, da sta skupaj nagovarjala sedanjo kaznjenco Jevška k roparskemu umoru trgovke Černetove v Dobrunjah. Letos maja je bil Jevška zaradi raznih vlovom obsojen na tri leta robove. Zaradi prikrivanja in nakupa sumljivega blaga sta bila z njim na zatožni klopi tudi oba aretiranca. Bila sta sta oproščena. Videti je, da gre nekoč za maščevalen akt kaznjence, na drugi strani pa so okoli Škofelje že dolgo časa krožile vesti, da je bila Pepca Turnškova umorjena. Koliko se bo posrečilo to zagonetno poizvedbo, razvozlati bo pač pokazala nadaljnja preiskava. Škofeljski orožniki nadaljujejo poizvedbe in bodo prihodnje dni preiskali vse jezbine v golovškem hribovju, da morda najdejo truplo umorjene Pepce Turnškove.

Nedavno pa je prejelo državno tožilstvo najprej anonimno ovadbo proti starejšemu gospodarju, pozneje pa konkretno izjavo nekega zaradi vlovom na tri leta obsojenega kaznjence iz mariborske kaznilnice. Ta je obdolžil gospodarja, da je v zvezi s tajnostjo, kako je izginila Pepca Turnškova, da je njo umoril in zakopal v neko jamo v golovških hribih.

Orožniki v Škofelji so na zahtevo državnega tožilstva uvedli najstrožje in zaupne poizvedbe. Zaslišali so več priči, tako mater Ano Turnškovo in brate Pepce, ki je takrat, ko je šla k svojemu bivšemu gospodarju, pustila nekaj denarja in vse perilo doma. Prav tako tudi hranilno knjižico, ki bo pač imela veliko vlogo pri nadaljnjem razpletu zadeve. Zaslišani so bili tudi nekateri vaščani dotičnega naselja. Včeraj pa so orožniki napravili pri starejšem gospodarju hišno preiskavo. Našli so pri njem dve hranilni knjižici z večjimi vlogami in precej gotovine. Sicer pa preiskava ni prinesla pozitivnega uspeha. Pri zaslišanju je stari gospodar odločno zavrnil vsako krivdo in udeležbo pri morebitnem umoru. S Pepco da ni imel ves čas, ko je bila pri njem v službi, nikakega intimnega razmerja. Zanimal je tudi druge otroke.

Nevarna sejmska tatica za zapahi

V Litiji so aretirali žensko, ki je s svojimi pomočniki nakradla na sejmu za majhno zalogo blaga

Litija, 30. decembra. Na decembrem sejmju v Litiji so aretirali naši orožniki Hrvatice Jožeta Hajdinjakovo, ki je osumljena, da je izvršila več tatvin pri kramarjih in sejmarjih. Z aretiranko so dobila oblastva v roke pretekano sejmsko erako, ki je imela tudi nekaj pomagalec. Dosedanja preiskava, ki se je vršila pri našem okrajnem sodišču, je pokazala zanimivo sliko, kako ravnajo taki dolgoročni tatvi. Zdj se prepeljati Hajdinjakovo v ljubljanske sodne zapore. Večina okradenih kramarjev je doma iz Ljubljane in bo s tem, ker ima zadevo v rokah ljubljanskega sodišča, nadaljnje zasliševanje olajšano.

Hajdinjakovo so aretirali šele potem, ko je bilo izvršeno na našem sejmju že ducat tatvin in so bile te prijavljene našim orožnikom. Budni organi so jo zasačili v trenutku, ko si je na stojnici Marije Kopačeve iz Novega mesta prisvojila eno pleteno ogrinjalo. Nekaj časa ga je ogledovala, potem pa si ga je v trenutku, ko je imela kramarica precej posla, odela na ramena in je hotela iziniti v gneči, pa je padla v roke orožnikov. Hajdinjakova je hotela plet plačati, pa ji ni nič pomagalo. Morala je za zapor. Na njej in pri njej so našli kar majhno skladišče jopic, robecev, bluz in drugih oblačil.

Tudi nekaj denarnice so našli pri njej. Hajdinjakova ni doslej še ničesar priznala. Vse tatvi, tudi tisto, kar ji je dokazano. Zanimiv je primer z go. Končarjevo z Brega. Tej je bila ukradena v gneči denarnica z nekaj stotaki in železnico legitimacijo. Končarjeva je prijavila tatvino orožnikom. Pri Hajdinjakovi so našli denarnico, ki jo je prepoznala Končarjeva za svojo. Hajdinjakova pa kljub temu zatrjuje: »Ne, ta denarnica je moja.«

V teku preiskave pri tukajšnjem sodišču so prišli na dan še nekatere druge zanimivosti. O-lačajo se še druge osebe, ki so postale žrtve žeparjev na usodnem sejmju. Zdj se je spet zglasilo neko dekle iz Puštega Javorja v Temeniški dolini, ki je pri-

šlo na sejem kupovat zimsko perilo. Izjavilo je: »Pred Kavskovo trgovino je bilo precej ljudi. Nastala je gneča, in ko sem se izmotala iz gneče, sem segla v žep, a denarnice in štirih stotakov ni bilo več. Kakor brez glave in vsa žalostna sem se pri priči vrnila domov.«

Zanimiva je izpoved neke natakarike v tuka »iz ugledni gostilni. Ko je ta zaznala za številne tatvine na sejmu, je izročila oblastvom novo pleteno jopico in nekaj drobca. Povedala je, da ji je oboje izročila za nagrado neka hrvaška sejmarica. Vse dopolnila je nosila k njej shranjevat razno blago. Med drugim ji je prinesla tudi tri dežnike. »Enega sem kupila za očeta, enega za mater in enega za brata.« se je opravičevala podjetna sejmarica. Dalje ji je prinesla tudi več predpasnikov, jopic, čevljev in drugega blaga. Okrog polnočnega pa se je Hrvatice začelo muditi. Zbasala je vse v torvor, natakarike pa je naprosila, da ji je odnesla blago na postajo ter ga je v njenem imenu predala kot priljago v vlak. Za namembno postajo je napovedala Kakovec. Zdj se je ugotovilo, da je bila podjetna sejmarica pomočnica Hajdinjakove. Preiskavo za to tatvino vodijo orožniki v Čakovcu.

Vse kaže, da so bili žeparji na litijškem sejmju prav poklicni tatvi. Pravkar je namreč prišlo iz Čakovca obvestilo, da je Jožeta Hajdinjakova res tja pristojna, a da je pri svojih domačih. Torej so navedbe aretiranke lažne in si je tatica nadela drugo ime.

Aretiranka je tudi v ljubljanskih sodnih zaporih navedla, da je bila namenjena iz Varaždina v Ljubljano. Na pot da je odšla, da bi se zdravila pri ljubljanskim ušesnim specialistih. Vso pot od Čakovca do Litije da je prehodila peš. V Litiji da se je ustavila le zaradi sejma, kjer da so jo po nedolžnem aretirali.

Hajdinjakova, če se sploh tako piše, nriže zdaj pred sodnike. Da je ta zvitka ptička za zapahi, so naši kramarji, ki jih je spravila ob toliko blaga, gotovo prav veseli.

red in nova pravila socialnega sklada, ki so se sprejela. V debati, ki je sledila, je zastopnik oblastnega odbora Pirc naglašal, da je mariborska sekcija najmočnejša mornarska sekcija v naši državi in da z obsejega seveda daje pohvalne pobude našemu jugu. Pri volitvah je bilo izvoljeno vodstvo z mnogozasluznim preddnikom Jugom in podpredsednikom Jerobom na čelu.

V tretjič zabranjeno

Danes bi se morale vršiti skozi Maribor kolearske tekme mariborske Kolearske podveze. Iz razlogov policijskega cestnega reda je predstojništvo mestne policije v Mariboru tekmo prepovedalo. Silno se je vršila na Reki ob lepi udeležbi motočiklističnih prvakov slovensa razdelitev nagrad zmagovalcem prve pohorske motočiklistične dirke.

Sedem tisočakov v govejem mehurju

Prekajevalec pri tovarnarju Tavčarju, 60letni Ivan Leonhartsberger, ki stanuje v Franciškanski ulici 14, je prijavil policiji, da so mu neznani kradljivci vlomili v kovček ter odnesli 7100 dinarjev v gotovini, ki jih je imel spravljene v govejem mehurju. Goveji mehur za dragoceno vse-

bino je bil skrit pod perilo. Kovček je bil zaklenjen z močno ključavnicco in je bil v sobi, kjer je skupaj z Leonhartsbergerjem stanovalo še pet drugih mesarjev. Na mesto vlomila sta takoj prispela vodja kriminalnega oddelka Franc Čajko in daktiloskop Grobin, ki sta uvedla preiskavo ter dognala tole: Leonhartsberger je 29. t. m. zvečer skupno z ostalimi mesarji šel na delo v Jurčičevi ulici. Sobna vrata, kjer stanujejo mesarji, je zaklenil mesar Ivan Hojnik, ki je izročil ključke kakor običajno hišnici Mariji Kolarjevi, ki stanuje v isti hiši in ki je šla pozneje pospravljat. Ko je stopila v sobo, je našla odprta vrata. Kolarjeva pa ni polagala na to nikake važnosti, ker so vrata, kakor pripoveduje Kolarjeva, bila večkrat odklenjena, čeprav so mesarji pri odhodu ključ vedno oddali. Kovčega ni pregledala, ker ni vedela in tudi ne slutila, da bi se bila medtem izvršila kakšna tatvina. Da je dragoceni goveji mehur izginil, je opazil šele Leonhartsberger, ko je prišel domov spat. Storilec je izvršil tatvino na ta način, da se s ponarejenim ali prvim ključem odprl sobna vrata, nato pa je s silo odtrgal ključavnicco na kovčegu ter se poslužil govejega mehurja. Čudno je, da ni vzel tudi zlate ure, ki je bila v kovčegu, in drugih vrednostnih predmetov, ki so nedotaknjeni ostali v sobi.

Specialisti na mesnice

V zadnjem času se kar zaporedno izvršujejo vlom v razne mesnice na mariborski periferiji. Očitno gre za eno in isto vlomilsko družbo. V noči na nedeljo so najprej vdrl v Peterškovo mesnico na Radvanjski cesti, kjer so odtrgali zapah. Vdrl so v notranjost in vlomili v blaginjski predal, kjer pa niso našli niti pare. Potem so se oglasili pri mesarju Viherju na Ruški cesti ter se na isti način prikradli v notranjost mesnice, kjer so odnesli za 150 dinarjev drobiža. Mesenino so pustili pri miru. Mariborska policija je vztrajno na delu, da izsledi to rokovanjsko družbo.

Strupena pijača

Žena obratovodje R. I. je segla po nekaterih strupenih zdravilih in jih v preveliki količini izpla. Nezvestnost so jo prepeljali v tukajšnjo splošno bolnišnico.

ZA SILVESTROVO NE POZABITE OGLEDATI SI VESELO IN ZABAVNO KOMEDIJO



Elitni kino Matica
TELEFON 2124

Predstave ob 4, 7½ in 9¼
REZERVIRAJTE VSTOPNICE!
Predprodaja od 11. do ½13. ure

Beograd ob zatoku leta 1934

Napredek prestolnice — Najtalostnejše leto
Življenje beograjskih slovenskih društev

Beograd, ob koncu decembra. Naša prestolnica je še vedno v vsesplošnem razvoju. Od leta do leta dobiva novo, modernjša lice. Stari Beograd izginja iz prestolnice počasi vstaja v celosti z vsemi značilnimi lastnostmi.

Tudi v letu 1934. je Beograd močno napredoval. Pri razvoju ga je sicer ovirala nekoliko gospodarska kriza, ki ni prinesla nikomur, a vsekakor lahko ugotovimo znatno napredovanje. Nove palače, monumentalna poslopja, posebno pa novi, že odprti zgradbeni most so najvidnejši znaki njegovega napredka. Letos je bila dovršena krasna trinadstropna palača Privilegijane agrarne banke, v katero se je banka preselila že pomladi. Njena monumentalna fasada krasno izpolnjuje vogal Dečanske, Aleksandrove in Vlakovičeve ulice. Nasproti zborni cerkvi je zrasla palača, ki služi kot rezidenca poglavarja srbske pravoslavne cerkve. Zidana je v pozno bizantinsko-romansko slogu in dominira v okviru kalemegdanske četrti. V ulici kraljice Natalije je dovršeno trinadstropno poslopje ženskega učilišča. V Penkarejevi ulici so postavili jezuiti cerkev, posvečeno Mariji Bogorodici, in ta je po svoji prostornosti nedvoumno največja katoliška cerkev v prestolnici. Nasproti beograjskega kolodvoru so zgradili trinadstropno palačo, ki bo služila kot invalidski dom. Pročelje, slično palači OUZD, izpolnjuje celotno fronto pred kolodvorom, kar napravi na slehernega tučca, ki prvič stopi na prestolnina tla, najboljši vtis. V Frankoparjevi ulici je dovršena petnadstropna stavba: Novinarski dom. Povsem moderno pročelje je v skladu s palačami, ki stoje na obeh straneh te ulice. Društvo beograjskih inženjerjev, arhitektov in stavenikov je pred dobrim mesecem dogradilo šestnadstropno palačo poleg znanega beograjskega hotela »Ekselsior« v ulici kralja Ferdinanda. Najmanjšo gradbeno aktivnost je opaziti na Aleksandrovi ulici, ki je ena najlepših, najdaljših in najpomembnejših. To stoji še vedno nedovršeni novi parlament, katerega temeljni kamen je bil viden že leta 1907. Poleg te stavbe se vidijo strukture nove pravoslavne cerkve sv. Marka. Dograditev obeh poeloni, ki bi pomenili za prestolnico krono njenih stavb, je že dolgo časa predmet najvažnejše diskusije in polemike. V zadnjem času se je to vprašanje ponovno pretresalo in upati je po izjavah merodaj-

nih činiteljev, da bo v kratkem rešeno povoljno, tako da se bo v teku prihodnje pomladi začelo dozidavanje in končna dela na obeh stavbah. Tudi ostali predeli na Aleksandrovi cesti čakajo na svojo izpolnitel. Še danes kvarijo pogled na to sicer krasno, s asfaltom tlakovano ulico nizke hišice, ki so ponekod prave podrtje. Tu so predvidene krasne palače, od katerih bodo nekatere začeli zidati že v začetku prihodnjega leta.

Ahlova peta za našo prestolnico je še vedno trikotnik, ki ga sestavljajo nizke hiše v ozadju Terazij, na ogli Knez Mihajlove in Kolarjeve ulice. Tu stoji znana beograjska gostilna »Arbenija«, v kateri so se svojčas sestajali najodličnejši politiki predvojnne Srbije. Zdj kazi ta skupina nizkih hiš celotni pogled na Terazije — središče prestolnice. Dosedanja lastnik »Arbenije« se trdovratno upira prodati svoje poslopje komurkoli in stavlja za odkup ekoraj nesprejemljive pogoje. Samo odkupnina za ta prostor pomenja celo bogastvo, saj gre čena kvadratnega metra vsekoli v tisoče. Beograjska občina bo morala v silo, da spravi vendarle enkrat to košljivo vprašanje s sveta, poseeji po pravici razlastitve.

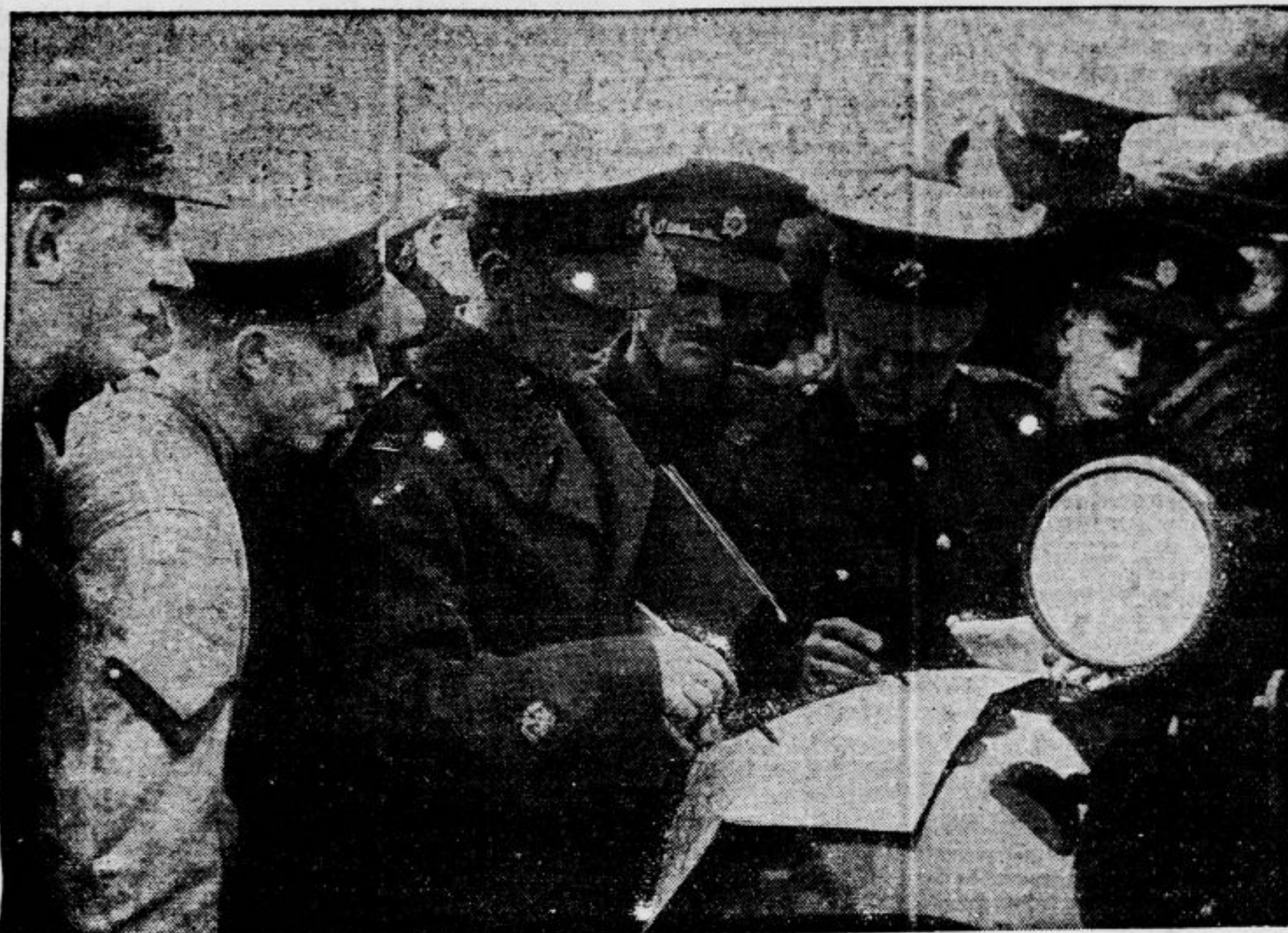
Preteklo leto je bilo v zgodovini naše prestolnice brezdvomno najtalostnejše. Kakor je v letu 1915 navdajala vse Beograjčane groza in obup, ko je avstrijska artiljerija mekala bombe in granate na prestolnina tla in rušila njihove domove, tako jim je letos navdala njihove srca silna tuga in žalost, ko so sprejemali in potem spremljali na zadnji poti svojega vladarja. Beograjčani so ljubili svojega kralja in bili ponosni nanj, ko so ga šestokrat videli sredi beograjskih ulic nasmejaneja, živahno odzdravljajočega narodu, ki mu je oduševljen vzklikal. Zato bo leto 1934. zapisano v analih beograjske občine kot najtrajnejše leto.

Zivljenje beograjskih Slovencev je bilo v preteklem letu izredno živo. Vsa beograjska slovenska društva »Edinost«, »Prosveta«, »Cankar« in »Triglav« so se kosala med seboj v svojem prosvetnem in tudi humanitarne delu. Prireditelj, bodisi zabavne, prosvetne ali dramske, so bile obiskane izredno povoljno. Društvo »Edinost« je priredilo v preteklem letu šest prireditev in s tem doseglo prvo mesto med beograjskimi društvi. Za letošnji Silvestrov večer vabita na svojo prireditev »Edinost«, ki ga bo priredila s krasnim sporedom v prostorih kavarne »Akademije nauke« v Knez Mihajlovi ulici in »Cankar«, ki ga bo priredil v prostorih hotela »Petrograd« nasproti kolodvoru. Poleg samostojnih prireditev so vsa društva pomagala organizirati nastope mariborskih mladičev - harmonikarjev in trobovjskih elavčkov. Ob nastopa sta bila pravi trijumf. Beograjčani so brez razlike napolnili štirikrat prostrano dvorano v palači »Kolarčeve narod. univerze do zadnjega kotička in na polna usta hvalili muzikalnost in korajžni nastop naših otrok.

Vprašanje fuzije vseh slovenskih prosvetnih društev v eno močno reprezentativno društvo, ki ga je sprožilo naše najstarejše društvo v prestolnici »Cankar«, je stopilo nekoliko v ozadje. Dasi so bili že napravljene nekateri koraki, ki naj bi rešili to vprašanje, so se pojavile nove težave in tako se zdi to vprašanje za doledno dobo nerешljivo. Tudi začasni meddruštveni odbor, v katerega so delegirala posamezna društva svoje predstavnike, ne deluje več. Zdj se, da so odprav

Dogodki po širnem svetu

Mednarodne čete za Posaarje



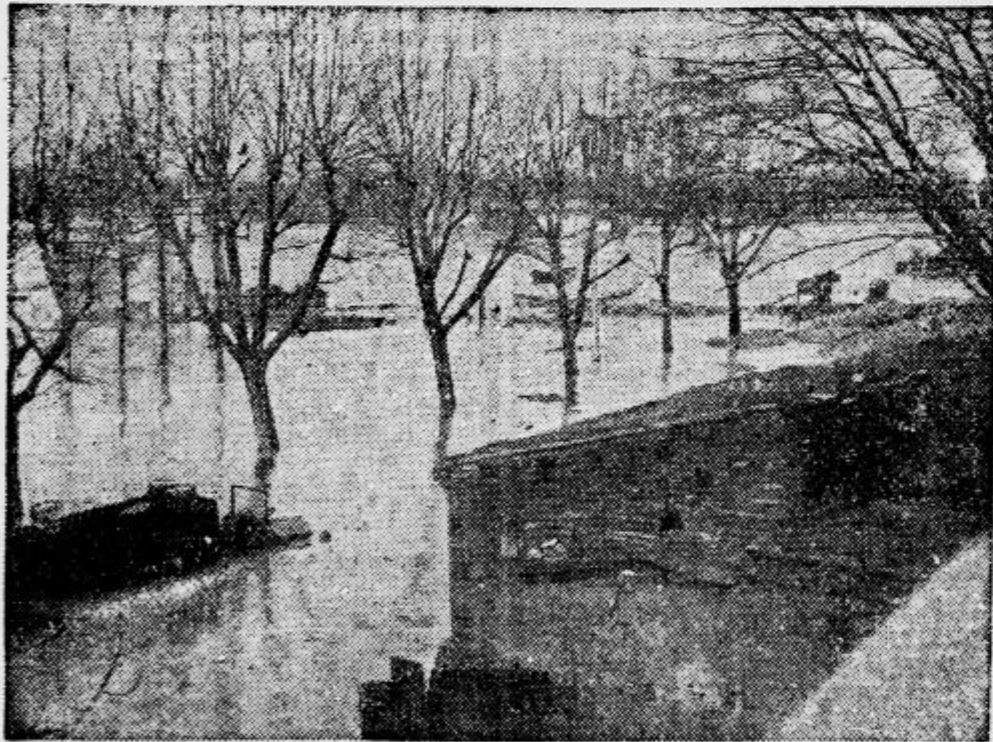
Angličani vojaki 46. topniškega polka pred zemljevidom saarskega področja, kamor so odpotovali, da bodo skrbeli za mir in red v glasovalnem pasu

Ne Hitler, marveč Kristus



Katoličani v posaarskem plebiscitnem področju agitirajo za plebiscit z učinkovitim plakatom, ki pravi, da je njihov gospodar Kristus, ne Hitler. Obenem zahtevajo svobodno Posaarje, kajti le takšna dežela jim lahko nudi potrebnega dela in kruha

Vznemirljive povodnji



Reke naraščajo po vsej Evropi. Tukaj vidimo naraslo Garonno pri Marmandeju v Franciji

Hans Hauptmann:

V zadnji uri

Werner je pisal. V elegantni obleki je sedel za pisalno mizo. Poročilo je oklevalo skoro pri vsaki besedi. Zdalj pa zdaj je dvignil levo roko pred oči ter potisnil palec in kazalec v očesni duplini. Zelene steklene kroglice v bronastem plašču mizne svetilke so žarele preko svetlega kroga v temo.

Pri nogah gospodarja je sanjal Limbo, da naslednje zajca. Njegove dolge noge so drgetale in slišal se je čisto tiho skomlajoč lajež.

Werner je odložil peresnik in prebral pismo:

»Ljuba, dobra Amelija!

Imenujem Te tako, ker sem v teh zadnjih urah svojega življenja razmišljal o tem, kaj bi mi Ti lahko bila, če bi mi moj nesrečni temperament dopuščal, podvreči se Tvojemu vplivu. Slabo sem Ti poplačeval Tvojo potrpečljivost in popustljivost. Odpusti mi. Nemirnost mojega značaja se je branila Tvoje mile maternosti. Branim se je še v tem trenutku, čeprav verjamem, da bi Ti uboštvo prav tako voljno trpela z menoj, kakor si prenašala moje robatost in nezvestobo. Občutim kot neizbrisni zločin, da sem Tvoje in svoje premoženje zapravil z blaznimi spekulacijami in da zapuščam Tebe in najinega fantka zdaj skoro brez sredstev. Vendar se s polno zavestjo pripravljam na to, da bom zaradi okoliščin svoje prostovoljne smrti še povzročal krivdo nasproti Tebi. Morda Ti

bo pa prav to pomoglo k temu, da boš laže prenašala to katastrofo. Ti boš morda naposled spoznala, da nisem bil vreden Tvoje velike ljubezni, in me boš tako kot grdo epizodo v svojem čistem življenju hitreje pozabila. Kolikor je moje zagrenjeno in proti usodi vpajoče srce še zmožno mehkega čustvovanja, upa v srečo za Tebe in Te prosi, da varuješ pred najinim otrokom lep spomin name.

Bodi zdrava!

Werner.

Dal je pisanje v kuverto. Pismo je zapечатil in nato tehtal v roki, kakor bi se čutil lahki teži te življenjske izpovedi. Potem je položil pismo na pisalno mizo, s težavo vstal, se stegnil in razširil roke, kakor bi hotel še enkrat vse, kar je v sobi, pritisniti na prsi.

Limbo se je zaradi šuma, ki ga je povzročil gospodar, zbudil in se stresel, da so njegovi dolgi uhlji zaploskali po glavi. Werner je pozvonil. Njegov stari služabnik je stopil takoj nato v sobo s površnikom čez ramo in s klobukom v roki. Baš je še videl, kako je držal Werner glavo svojega zvestega psa in jo poljubljal na rjavo dlako na čelu, potem pa planil pokoncu kakor zasačenec.

»Ne vem, če se bom lahko vrnil do jutrišnjega večera,« je rekel Werner, ko je bil zlezal v površnik. Potem je dal klobuk na glavo in si začel natikati rokavice.

»Ali moja žena že spi?« je vprašal raztreseno.

»Milostiva še bere...« je odgovoril služabnik.

»Takoo...« Werner je premišljal. »No... seveda... ničesar ji ni treba reči, Franc... Jutri po zajtrku ji daj to pismo... Ali si razumel?«

»Jutri po zajtrku,« je ponovil stari in stegnil vrat proti pisalni mizi, kakor bi si hotel natanko zapomniti prostor, kjer leži pismo.

Werner je bil pripravljen za odhod. Zakopal je roke v žepa svojega površnika in gledal neodločno po vseh kotih sobe.

»Ali milostljivi gospod še kaj želi?« je poizvedoval Franc.

Werner se je zgani: »Ne... ne...«

Obrnil se je proti vratom. Služabnik ga je prehitel in jih odprl. Ko je stopil iz sobe je zdajci začel oklevati; nagio je po:žil roko na starčevu ramu in rekel z nenavadno otožnim glasom:

»No, zbogom, Franc... Napravi, da bo prav!«

Potem je dejal lovskemu psu, ki ga je dregnil z nosom v nogo: »Bodi miren. Limbo, tvoj gospodar pojde sam...«

Služabnik je gledal ves v skrbah za njim. Poznal je že dolgo, dolgo let vse Wernerjeve lastnosti; takega pa še ni videl nikdar.

Planil je k pisalni mizi, prijel pismo in ga vrtil na vse strani, kakor bi mogel z zapечатeno kuverto razbrati pojasnilo za čudno obnašanje gospodarja. In Limbo je pritisnil svoj gobec na rob mize in začel jočati, kakor bi tulil v mesec...

Zakladnica angleške kraljice

Angleška kraljica je na glas, da je zelo previdna žena. Tako je dala v zadnjem času narediti za svoj dragoceni nakit itd. v Londonu silno komplicirano zakladnico, ki leži 15 metrov pod zemljo in se pride do nje lahko samo iz neke londonske banke. Splošna sodba je, da je nemogoče, da bi tudi najbolj premeteni tatovi mogli priti do te zakladnice, in tudi v vojni ji bombe ne bi mogle škodovati. Dasi tehtajo vrata te zakladnice sama 20 ton, zadostuje en pritisk s prstom na posebno pripravo, da se odpro, seveda le, če človek pozna njih skrivnost. Vsa zakladnica je narejena iz 600 ton jekla. Varuje jo sto različnih priprav za alarmiranje in vsaka izmed njih je direktno zvezana z najbližjo policijsko postajo. Razen tega je še mnogo drugih varnostnih priprav, ki onemogočajo, da bi sploh kdo mogel priti do zaprte zakladnice. Samo kraljica pozna skrivnost, kako se ključavnica odpre, vendar mora tudi ona prej odpreti devet skrivnih vrat, preden pride do ključavnice. Z odpiranjem teh vrat pa ona naredi nekakšen izpit istovetnosti, vendar nevede, neopaženo in ne da bi ji to bilo v nadlego. Vsa skrivnost te zakladnice je v posebnih tajni oporoki sporočena njeni naslednici na angleškem prestolu.

Časnik je mogočna sila

60 let je že tega, kar se je v Ameriki pojavila krilatica, da je časnikarstvo velesila. Kako velik je bil vpliv časnika že takrat, je dokazal James Gordon Bennett, lastnik velikega newyorškega lista »Herald«. V neki družbi, v kateri je bil tudi on, so se pogovarjali med drugim tudi o tem, kako daleč sega moč časnika. Mnogo je bilo gostov, ki so močno dvomili o tem, eden izmed njih pa je celo izjavil, da časnik sploh ne more imeti nobenega vpliva na izobraženega človeka. Bennett je ves čas molčal, besede tega gosta so ga pa silno razdražile. »Gospod,« mu je rekel, »ves New York lahko prisilim, da stori, kar hočem jaz!« Te smeje besede so zbudile pri nekaterih bučen smeh, pri drugih pa ugovarjanje. Konec spora je bila visoka stava, pri kateri so Bennettovi nasprotniki zahtevali, da mora že drugi dan dokazati svojo moč nad Newyorčani. Bennett je kmalu zapustil družbo in se odpravil naravnost v uredništvo svojega lista. Vsa družba je bila radovedna, kaj bo storil, in gostje so se že naprej veselili, da bo izgubil visoko stavo. Drugo jutro so Newyorčane zbudili glasni klici mladih prodajalcev »Heralda«, ki so nenavadno hitro švigali po ulicah in prestrašeno ter prav hrupno oznanjali, da so iz newyorškega zoološkega vrta ušle vse zveri. Novica je bila izprva nedoumljiva, počasi pa so se ljudje, ki so se pulili za časnik, zavedli pomena strašne vesti in nastala je panika, ki je počasi prevzela vse ogromno mesto. Splošni strah so povečevala druga poročila, ki so javljala, da so po nekaterih delih mesta zveri raztrgale ljudi na ulici. Nastal je grozen vik in krič. Vozniki so s svojimi vozili drveli domov, pešci so begali v hiše, zabarikadirali so vrata, trgovine so zaprle železne okne in vrata. Splošni strah je bil tolikšen, da so ljudje

imeli že vsakega psa za leva, vsako mačko za tigra, vsako vejico za strupeno kačo. V kratkem je bil New York prazen, po vsem mestu je zavladala mrtvaška tišina. Ves New York se je zaprl po hišah, kakor je bil Bennett hotel, le po oknih so se ljudje prestrašeno ozirali po ulicah, da bi zagledali kakšno zver. Proti koncu dopoldneva so se iznova oglašali prodajalci listov. Začuden in preplašeni so jih ljudje gledali, kako so hiteli po ulicah in se glasneje kakor zjutraj oznanjali najnovejšo senzacijo: »Herald je poročal, da je bil postal žrtev obžalovanja vredne mistifikacije in da ni na jutrnji vesti o zvereh k sreči niti besedice resnice; vse zveri da so lepo doma v svojih kletkah kakor zmeraj. Zaradi tega gredo ljudje lahko spet na ulico in po svojih opravkih. Uredništvo v obžalovanjem preklicuje jutrnjo vest v vsem obsegu. Bennett je dobil stavo. Njegov smeli poskus mu ni nakopal nobenih sitnosti pri oblastvih, pač pa mu je prinesel lep dobiček. Ko so ljudje izvedeli za pravi vzrok strašnega poročila, se je ves New York smejal in se radoval nad uspehom smelega časnikarja, ki je lahko kmalu ugotovil, da se je naklada njegovega lista podvojila.

Poročni listi v Rusiji

Sovjetski državljani dobe ob poroki proti plačilu 4 rubljev s slikami opremljeno poročno listino. Na prvi strani se prilepita fotografiji moža in žene; okrog njiju pa so naslikani tovarniški dimniki in drugi simboli dela. Na zadnji strani je kopica nasvetov, kakor ta-le: Nesmiselna poroka ali nesmiselna ločitev ne škoduje samo zakoncem, temveč tudi njunim otrokom. Tudi krstni listi se dobe v enaki opremljeni imajo prostor za fotografije staršev in otroka. Tu so na zadnji strani zapisana pravila o vzgoji otrok in kazni, ki so določene za nemarne starše.

Skoro 1800 urednikov kaznovanih s smrtjo!

Nedavno je kitajski časnik, ki ima zdaj tudi naslov The Peking Gazette, praznoval tisočletnico svojega obstoja. Ob tej edinstveni priliki je izšla slavnostna številka, v kateri je čitatelj lahko bral čudne prigode iz preteklosti in tudi sedanjosti lista. Kar presenetljiva je statistika, ki poroča med drugim, da je bilo tekom tisočletnega obstoja časnika nič manj kot 1797 njegovih urednikov obsojenih na smrt in je bila ta sodba javno izvršena. Nekaterim se je to pripetilo iz političnih vzrokov, večini njih pa zaradi tega, ker so bili po nazoru kitajskega javnega mnjenja premalovljudi.

Upor v angleški kaznilnici

V Barlinnieu pri Glasgowu je te dni izbruhnil upor jatknikov. Jatkniški so nenadoma zapustili delavnice, napadli jatkniško kantino ter jo izropali. O dogodku je bilo obveščeno bližnje orožništvo, ki je prišlo jatkniškim paznikom na pomoč. Skupnemu nastopu paznikov in orožnikov se je slednjič posrečilo ukrotiti zločince.

Tekma oslov v Milanu



Nedavno so priredili v Milanu tekmo oslov. Prireditelji pa niso računali s prirojeno lastnostjo slivčkov, ki so se jim, čim bolj so jih priganjali, tem bolj ustavljali. Največ zabave so imeli pri tem seveda gledalci

Ženska policija v Budimpešti

Madžarski notranji minister izdeluje zakonski načrt, ki bo uvedel ženske v službo policije, in sicer v službo navrstvene policije s posebnim ozirom na ženske in otroke. Moška navrstvena policija je zakrivila tu že ponovno razne zlorabe. Ženske policistke na Madžarskem ne bodo nosile uniforme in jih bodo preizkusili spočetka v Budimpešti.

»Ali moja žena že spi?« je vprašal raztreseno.

»Milostiva še bere...« je odgovoril služabnik.

»Takoo...« Werner je premišljal. »No... seveda... ničesar ji ni treba reči, Franc... Jutri po zajtrku ji daj to pismo... Ali si razumel?«

»Jutri po zajtrku,« je ponovil stari in stegnil vrat proti pisalni mizi, kakor bi si hotel natanko zapomniti prostor, kjer leži pismo.

Werner je bil pripravljen za odhod. Zakopal je roke v žepa svojega površnika in gledal neodločno po vseh kotih sobe.

»Ali milostljivi gospod še kaj želi?« je poizvedoval Franc.

Werner se je zgani: »Ne... ne...«

Obrnil se je proti vratom. Služabnik ga je prehitel in jih odprl. Ko je stopil iz sobe je zdajci začel oklevati; nagio je po:žil roko na starčevu ramu in rekel z nenavadno otožnim glasom:

»No, zbogom, Franc... Napravi, da bo prav!«

Potem je dejal lovskemu psu, ki ga je dregnil z nosom v nogo: »Bodi miren. Limbo, tvoj gospodar pojde sam...«

Služabnik je gledal ves v skrbah za njim. Poznal je že dolgo, dolgo let vse Wernerjeve lastnosti; takega pa še ni videl nikdar.

Planil je k pisalni mizi, prijel pismo in ga vrtil na vse strani, kakor bi mogel z zapечатeno kuverto razbrati pojasnilo za čudno obnašanje gospodarja. In Limbo je pritisnil svoj gobec na rob mize in začel jočati, kakor bi tulil v mesec...

Werner se je peljal h Katiki. Majhna večerja ga je čakala v biedermeierski sobi, s katero je ljubimko presenetil šele pred tremi tedni. Katika je bila razkošno oblečena. On je hotel tako, tudi če sta bila čisto sama doma.

Ko je vstopil, mu je takoj pritekla naproti, objela njegov vrat s svojimi lepimi rokami in mu ponudila vedno se smehljajoča usta. Ah, tako neizmerno ljubi življenje! To življenje, ki se z njim igra kakor otrok z otrokom, kakor mačka z miško.

Njeni zlatoplavi lasje so se svetili, njene modre oči so se bliskale, njen beli tnilnik se je bleščal, njena morskozelena obleka se je nežno pritisnila na lepoto njene cvetočega telesa.

Z nagubanim čelom je bil Werner vstopil — smehljaje se je zdaj sedel nasproti čarovnici. Kozarca sta žvenketala. Kakor s pisanimi žogami sta se obmetavala z dovipnimi in nežnimi besedami in na mostu, po katerem so njuni pogledi hiteli sem in tja, je gorelo tisoč plamenov.

Nista slutila bledega gosta, ki se je bil potuhnil nekam v senco in čakal na svoj čas.

Tedaj je rekla Katika: »In marca, kaj ne, bova naposled odpotovala na Sredozemsko morje?«

»Marca...« je ponovil Werner. Bilo mu je, kakor bi bila polovica žarnic ugasnila. Grozna tihota je zazehala v sobo. Čutil je, kako je nekaj hladnega zasčelo v njegovih žilah.

»Kaj ti je?« je vprašala Katika v skrbah in vstala.

Napravil je znak, naj sede, pogledal ji

je čvrsto v oči in jo prijel za roko.

»Ali me ljubiš?«

Ni odgovorila. Otroška tesnoba je bila v njenih očeh.

»Ali me ljubiš?« je ponovil Werner.

Toda Katika je prislusnila mimo njegovih besed v skrivnost njegovih misli. Ta skrivnost je zagorela nanjo kakor oči roparske živali iz globoke temine — zveri, katere postave in velikosti ne vidiš, katere nevarnosti ne moreš oceniti.

Werner je izpustil njene roke in se naslonil nazaj. »Ni mi dober...« je rekel, »bodi tako prijazna in mi daj malo kolin-ske vode.«

Ne da bi odvrnila pogled od njega, je Katika vstala, avtomatično, kakor bi jo dvignile vzmeti. V njej je vstajala groza, katere vzroka ni mogla dognati.

Šla je k vratom. In zdajci — že se je bila njena roka dotaknila kljuka — jo je poklical neki glas, slišen le njej. Hitro se je obrnila: Wernerjeva roka se je naglo odmaknila od njenega kozarca in skrla kosček belega papirja v telovnikov žep.

»Kaj počenjaš?« je zakrčila.

Skočil je k njej, jo objel, stisnil k sebi, jo obsul z viharim zatrtjem in ljubeznimi in jo začel moleduvati. Verno, kakor bi momljali molitve obupanec, naj umrje ž njim.

Njena glava je mirno ležala na njegovih ramih. Med prisluskovanjem njegovim viharim besedam se je otresla vsega strahu. Kakor bi se znebila tesne obleke. Pobahala se je pred svojo dušo z zavestjo, da ima neomeljeno moč nad tem moškim, ki ji je bil pravkar ogražal življenje.

In zdaj se je zasmejala, zasmejala tako

